

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 189 (XXXIII) — Nr. 508

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 17 mai 2021

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 860 din 26 noiembrie 2020 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 78 alin. (2) și ale art. 79 alin. (1) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, precum și ale art. I lit. B pct. 16 din Hotărârea Guvernului nr. 84/2013 pentru modificarea și completarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 44/2004	2–4
Decizia nr. 889 din 15 decembrie 2020 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 16 alin. (1) din capitolul VIII, secțiunea a 3-a din anexa nr. V la Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice.....	5–7
Decizia nr. 233 din 7 aprilie 2021 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 400 alin. (1), ale art. 405 alin. (2) și (3) și ale art. 406 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală	8–22
★	
Opinie separată	23–24
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
551. — Ordin al ministrului sănătății privind modificarea Ordinului ministrului sănătății publice nr. 895/2006 pentru aprobarea Reglementărilor privind autorizarea de punere pe piață și supravegherea medicamentelor de uz uman și pentru abrogarea Ordinului ministrului sănătății publice nr. 1.203/2006 privind aprobarea modalității de radiere de către Agenția Națională a Medicamentului a cererilor de autorizare de punere pe piață pentru medicamente de uz uman	25–30
ACTE ALE AUTORITĂȚII DE SUPRAVEGHERE FINANCIARĂ	
582. — Decizie privind sancționarea cu retragerea autorizației de funcționare a companiei de brokeraj AUTOSINCRON BROKER DE ASIGURARE — S.R.L., precum și radierea acesteia din secțiunea I și trecerea în secțiunea II din Registrul intermediarilor principali	31–32

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 860

din 26 noiembrie 2020

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 78 alin. (2) și ale art. 79 alin. (1) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, precum și ale art. I lit. B pct. 16 din Hotărârea Guvernului nr. 84/2013 pentru modificarea și completarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 44/2004

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Ionița Cochintu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 78 alin. (2) și ale art. 79 alin. (1) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, precum și ale art. I lit. B pct. 16 din Hotărârea Guvernului nr. 84/2013 pentru modificarea și completarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 44/2004, excepție ridicată de Nicoleta Sora în Dosarul nr. 2.396/109/2016 al Curții de Apel Pitești — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.658D/2017.

2. La apelul nominal se prezintă, pentru autoarea excepției de neconstituționalitate, doamna avocat Ana Maria Plaveti, cu împuternicire avocațială depusă la dosar. Lipsesc celelalte părți. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul apărătorului ales prezent, care, în ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. I lit. B pct. 16 din Hotărârea Guvernului nr. 84/2013, menționează că, în realitate, aceste prevederi nu pot face obiectul controlului de constituționalitate și solicită Curții să fie avute în vedere la soluționarea excepției de neconstituționalitate strict din punctul de vedere al calificării veniturilor din cesiunile de creanțe ca fiind venituri din alte surse, în coroborare cu normele legale ale art. 78 din Codul fiscal, în aplicarea căruia sunt adoptate. Cu privire la critica adusă art. 78 alin. (2) și art. 79 alin. (1) din Codul fiscal, arată că aceasta este formulată pe larg în actele atașate dosarului cauzei, inclusiv motivele pentru care se apreciază că aceste prevederi sunt neconstituționale, fiind prezentate instanței de judecată în fața căreia a fost ridicată excepția. Referitor la calificarea veniturilor din cesiunile de creanțe ca fiind venituri din alte surse și modalitatea de impozitare a acestora, precizează că legiuitorul, la adoptarea normelor legale în materie fiscală criticate în prezenta cauză, nu a avut în vedere faptul că cesiunile de creanță presupun anumite cheltuieli de preluare a creanțelor respective. Așa cum noul Cod fiscal prevede că veniturile din cesiunile de creanță impozabile sunt diferența dintre venitul efectiv și cheltuiala pentru reluarea creanței, astfel trebuia cuprins și în vechiul Cod fiscal. Prin urmare, aceasta ar fi fost intenția legiuitorului, însă nu s-a prevăzut în Codul fiscal nici maniera de impozitare și nici calificarea cesiunilor de creanță ca fiind venituri din alte surse, ci prin normele metodologice de aplicare a Codului fiscal. În

continuare, expune aspecte legate de cesiunea de creanță, de bunuri, de proprietate, de restrângerea exercițiului unor drepturi și modalități de calcul al impozitului în diferite ipoteze și consideră că, dacă legiuitorul a avut în vedere venitul brut, impozitarea trebuia să fie la un procent rezonabil, iar, dacă a avut în vedere venitul net, trebuia să se precizeze foarte clar în lege acest aspect. Or, o manieră justă de stabilire a impozitului era prin raportare la veniturile nete. Prin urmare, prevederile criticate sunt neconstituționale în măsura în care legiuitorul nu a prevăzut în mod clar că aceste venituri din cesiuni de creanțe se impozitează la venitul net, și nu la venitul brut. Solicită admiterea excepției de neconstituționalitate.

4. Având cuvântul, reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate, în principal, ca inadmisibilă, deoarece aspectele înveredate nu sunt veritabile critici de neconstituționalitate, ci vizează modificarea textului criticat prin raportare la anumite norme legale, considerându-se că o altă variantă de impozitare ar fi mai potrivită, fiind doar o invocare formală a textelor constituționale. În subsidiar, solicită respingerea ca neîntemeiată, deoarece nu sunt încălcate dispozițiile Legii fundamentale invocate în susținerea excepției. De altfel, cu privire la taxe, impozite și alte obligații fiscale, Curtea Constituțională s-a mai pronunțat, statuând că există principii constituționale care stau la baza instituirii acestora.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

5. Prin Încheierea din 26 septembrie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 2.396/109/2016, **Curtea de Apel Pitești — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 78 alin. (2) și ale art. 79 alin. (1) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, precum și ale art. I lit. B pct. 16 din Hotărârea Guvernului nr. 84/2013 pentru modificarea și completarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 44/2004**, excepție ridicată de Nicoleta Sora într-o cauză întemeiată pe dispozițiile Legii nr. 571/2003.

6. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține, în esență, că prevederile criticate sunt neconstituționale, în măsura în care se aplică și veniturilor realizate din cesiuni de creanță, pentru care se consideră că impozitul ar trebui aplicat la venitul net reprezentat de diferența dintre venituri și pierderea realizată sau cheltuielile pentru dobândirea veniturilor respective. În susținerea criticii de neconstituționalitate se expune situația concretă a speței și se arată că au fost preluate anumite drepturi legate de reconstituirea dreptului de proprietate asupra unor terenuri forestiere și agricole, iar ulterior 50% din aceste drepturi au fost recesionate, context în care organele fiscale și instanțele de judecată care s-au pronunțat asupra cauzei au calificat aceste cesiuni ca fiind cesiuni de creanțe, deși prin Decizia Curții Constituționale nr. 269 din 7 mai 2014 s-a stabilit că respectivele drepturi nu sunt creanțe. Față de

această împrejurare, se susține că o persoană ce desfășoară activitate independentă, comercială, adică încheie acte cu caracter de continuitate în scopul cumpărării și recesiunii ulterioare, este supusă unei impozitări mai puțin împovărătoare, întrucât achită impozitul la venituri nete, iar o persoană care nu desfășoară activitate comercială, astfel cum este cazul autoarei, nu poate avea obligații fiscale mai mari decât celelalte categorii de persoane care încheie același tip de acte, dar cu scop comercial. Astfel, textele art. 79 alin. (1), raportat la art. 78 alin. (2) din Legea nr. 571/2003, care inițial nu prevedeau expres impozitarea cesiunilor de creanțe, coroborate cu art. I lit. B pct. 16 din Hotărârea Guvernului nr. 84/2013, prin care a fost introdusă și stabilită expres impozitarea cesiunilor de creanță, nu întrunesc niciuna dintre condițiile prevăzute de Legea fundamentală în ceea ce privește restrângerea drepturilor fundamentale. Ca atare, pentru ca impozitarea să fie proporțională cu situația care a determinat-o, se consideră că baza impozabilă trebuie să fie venitul net, diferența dintre veniturile din cesiunea de creanțe și cheltuiala cu preluarea cesiunii, neexistând nicio rațiune logică constituțională ca taxarea să se facă pe operațiuni, și nu pe venitul net obținut. Prin urmare, orice altă interpretare a dispozițiilor criticate cu privire la cesiunea de creanțe este neconstituțională, deoarece, în ipoteza în care s-ar aplica impozit la prețul cesiunii și fără a se ține cont de cheltuiala cu preluarea creanței, ar însemna ca acel contribuabil să fie supus unei impozitări excesive, nerezonabile, cu încălcarea drepturilor fundamentale. De asemenea, sunt prezentate unele aspecte cu privire la interpretarea și aplicarea normelor criticate în mod diferit de către instituțiile publice și de către instanțele de judecată.

7. Curtea de Apel Pitești — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, deoarece veniturile obținute de autoarea acesteia sunt ocazionale, aceasta nedefășurând activitate în baza unui document de autorizare, iar aceste venituri sunt supuse impozitării, fără a se ține cont de cheltuielile aferente realizării respectivelor venituri, nefiindu-i încălcat dreptul de proprietate. În acest context, se arată că autoarea excepției nu a probat că a fost discriminată în raport cu alți cetățeni aflați în aceeași situație de fapt și de drept.

8. Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

9. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 78 alin. (2) și ale art. 79 alin. (1) din Legea nr. 571/2003 este neîntemeiată, având în vedere jurisprudența Curții Constituționale cu privire la dreptul de proprietate și la dreptul legiuitorului de a stabili impozite; în ceea ce privește critica adusă unor dispoziții din cuprinsul hotărârilor Guvernului, aceasta este inadmisibilă, în raport cu art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992.

10. **Avocatul Poporului** consideră că dispozițiile cuprinse în Codul fiscal sunt constituționale, iar în ceea ce privește critica adusă unor dispoziții din cuprinsul hotărârilor Guvernului, aceasta este inadmisibilă, în raport cu art. 146 lit. d) din Constituție și cu art. 29 din Legea nr. 47/1992.

11. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile părții prezente, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

12. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție,

precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze prezenta excepție.

13. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 78 alin. (2) și ale art. 79 alin. (1) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 927 din 23 decembrie 2003, precum și ale art. I lit. B pct. 16 din Hotărârea Guvernului nr. 84/2013 pentru modificarea și completarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 44/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 136 din 14 martie 2013. Dispozițiile criticate au următorul cuprins:

— Art. 78 alin. (2): „(2) *Venituri din alte surse sunt orice venituri identificate ca fiind impozabile, care nu se încadrează în categoriile prevăzute la art. 41 lit. a)–h), altele decât veniturile neimpozabile în conformitate cu prezentul titlu, precum și cele enumerate prin normele metodologice elaborate în aplicarea prezentului articol.*”;

— Art. 79 alin. (1): „(1) *Impozitul pe venit se calculează prin reținere la sursă la momentul plății veniturilor de către plătitorii de venituri, prin aplicarea unei cote de 16% asupra venitului brut.*”;

— Art. I lit. B pct. 16 din Hotărârea Guvernului nr. 84/2013: „*Art. I. — Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 44/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 112 din 6 februarie 2004, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:*

B. Titlul III «Impozitul pe venit»[...]

16. La punctul 152, după liniuța a 11-a se introduce o nouă liniuță, liniuța a 12-a, cu următorul cuprins:

«*— veniturile obținute de cedent ca urmare a cesiunii de creanță, respectiv de cesionar ca urmare a realizării venitului din creanța respectivă, inclusiv în cazul drepturilor de creanțe salariale obținute în baza unor hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, din patrimoniul personal, altele decât cele care se încadrează în categoriile prevăzute la art. 41 lit. a)–h) și art. 42 din Codul fiscal.*»”

14. Dispozițiile Legii nr. 571/2003 au fost abrogate prin Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 688 din 10 septembrie 2015. Însă, având în vedere Decizia Curții Constituționale nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, Curtea urmează a exercita controlul de constituționalitate asupra prevederilor criticate astfel cum au fost incidente în cauză.

15. În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții legale sunt invocate prevederile constituționale ale art. 16 privind egalitatea în drepturi, ale art. 20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, ale art. 44 privind dreptul de proprietate privată, ale art. 56 referitor la așezarea justă a sarcinilor fiscale și ale art. 53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți fundamentale. De asemenea, este menționat art. 1 privind protecția proprietății din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

16. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că autoarea acesteia este nemulțumită atât de conținutul, cât și de interpretarea și aplicarea de către autoritățile abilitate a prevederilor art. 79 alin. (1) coroborate cu cele ale art. 78 alin. (2) din Legea nr. 571/2003, pe care le apreciază ca fiind neconstituționale, în măsura în care se aplică și veniturilor realizate din cesiuni de creanță, respectiv în situația particulară a speței în care au avut loc cesiuni de creanță și „recesiuni” ale unei părți din astfel de drepturi, context în care susține că, în acest caz, impozitul ar trebui aplicat la venitul net reprezentat de diferența dintre venituri (sumele încasate din cesiune) și pierderea realizată sau cheltuielile efectuate în scopul preluării creanței, respectiv pentru dobândirea veniturilor respective.

17. Curtea constată că prevederile criticate fac parte din titlul III: *Impozitul pe venit*, capitolul IX: *Venituri din alte surse*,

iar art. 78 — *Definirea veniturilor din alte surse* — stabilește cu caracter enumerativ veniturile care fac parte din această categorie, iar potrivit art. 79 din Legea nr. 571/2003, impozitul pe venit se calculează prin reținere la sursă la momentul plății veniturilor de către plătitorii de venituri, prin aplicarea unei cote de 16% asupra venitului brut.

18. Curtea constată că prin critica formulată în prezenta cauză se urmărește ca normele supuse controlului de constituționalitate să primească o anumită interpretare pe care să o realizeze instanța de contencios constituțional, în funcție de contextul particular al speței, interpretare care, practic, să conducă la o modificare a normelor legale în discuție. Astfel, se dorește ca normele criticate să se interpreteze în sensul ca impozitul pe venit, în cazul veniturilor din alte surse identificate ca fiind impozabile (sunt în discuție veniturile obținute de cedent ca urmare a cesiunii de creanță, respectiv de cesionar ca urmare a realizării venitului din creanța respectivă), să se calculeze prin aplicarea unei cote de 16% asupra unei baze impozabile ce provine din diferența dintre veniturile din cesiunea de creanțe și cheltuiala cu preluarea cesiunii, iar impozitarea să se facă pe operațiuni și asupra venitului net, nu asupra venitului brut, astfel cum prevede textul legal criticat.

19. Or, Curtea constată că asemenea critici nu intră în competența de soluționare a instanței de contencios constituțional. Pe de o parte, potrivit art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, *Curtea „se pronunță numai asupra constituționalității actelor cu privire la care a fost sesizată, fără a putea modifica sau completa prevederile supuse controlului”*, întrucât singura autoritate legiuitoare a țării este Parlamentul, astfel cum dispune art. 61 alin. (1) din Constituție. Pe de altă parte, astfel cum a reținut constant Curtea Constituțională în jurisprudența sa, spre exemplu, Decizia nr. 62 din 18 februarie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 491 din 10 iunie 2020, paragraful 38, interpretarea și aplicarea legii în concret la o cauză anume țin de instituțiile îndrituite cu ducerea la îndeplinire a prevederilor legale, precum și de instanțele de judecată investite cu soluționarea litigiului. De altfel, printr-o jurisprudență constantă, Curtea Constituțională s-a pronunțat cu privire la competența exclusivă a instanțelor judecătorești de a soluționa probleme care țin de interpretarea și/sau aplicarea legii. Astfel, prin Decizia nr. 504 din 7 octombrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 941 din 22 decembrie 2014, paragraful 14, Curtea s-a pronunțat în sensul că, în conformitate cu prevederile art. 2 alin. (1) și (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, aceasta asigură controlul de constituționalitate

a legilor, a ordonanțelor Guvernului, a tratatelor internaționale și a regulamentelor Parlamentului, prin raportare la dispozițiile și principiile Constituției. Așadar, nu intră sub incidența controlului de constituționalitate exercitat de Curte aplicarea și interpretarea legii, acestea fiind de resortul exclusiv al instanței de judecată care judecă fondul cauzei, precum și, eventual, al instanțelor de control judiciar, astfel cum rezultă din prevederile coroborate ale art. 126 alin. (1) și (3) din Constituție.

20. Cu privire la conținutul și întinderea celor două noțiuni cuprinzătoare, interpretarea, respectiv aplicarea legii, Curtea Constituțională a reținut că acestea acoperă identificarea normei aplicabile, analiza conținutului său și o necesară adaptare a acesteia la faptele juridice pe care le-a stabilit, iar instanța de judecată este cea care poate dispune de instrumentele necesare pentru a decide cu privire la aceste aspecte (a se vedea Decizia nr. 838 din 27 mai 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 461 din 3 iulie 2009).

21. Prin urmare, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 78 alin. (2) și ale art. 79 alin. (1) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, astfel cum este formulată, urmează a fi respinsă ca inadmisibilă.

22. În ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. I lit. B pct. 16 din Hotărârea Guvernului nr. 84/2013 pentru modificarea și completarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 44/2004, Curtea constată că, astfel cum s-a precizat și mai sus, în conformitate cu prevederile art. 2 alin. (1) și (2) din Legea nr. 47/1992, instanța de contencios constituțional asigură controlul de constituționalitate a legilor, a ordonanțelor Guvernului, a tratatelor internaționale și a regulamentelor Parlamentului, iar hotărârile Guvernului nu pot constitui obiect al controlului de constituționalitate exercitat de Curtea Constituțională, acestea putând fi atacate numai pe calea contenciosului administrativ. Astfel, prin Decizia nr. 283 din 7 iunie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 657 din 25 iulie 2005, Curtea a arătat că instanța judecătorească trebuie să respingă o astfel de excepție printr-o încheiere motivată, fără a mai sesiza Curtea Constituțională.

23. Prin urmare, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. I lit. B pct. 16 din Hotărârea Guvernului nr. 84/2013 pentru modificarea și completarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 44/2004, urmează a fi respinsă ca inadmisibilă.

24. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 78 alin. (2) și ale art. 79 alin. (1) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, precum și ale art. I lit. B pct. 16 din Hotărârea Guvernului nr. 84/2013 pentru modificarea și completarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 44/2004, excepție ridicată de Nicoleta Sora în Dosarul nr. 2.396/109/2016 al Curții de Apel Pitești — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Pitești — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 26 noiembrie 2020.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Ioניה Cochintu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 889

din 15 decembrie 2020

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 16 alin. (1) din capitolul VIII, secțiunea a 3-a din anexa nr. V la Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Simina Popescu-Marin	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Sorin-Ioan-Daniel Chiriazii.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 16 din capitolul VIII, secțiunea a 3-a din anexa nr. V la Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, excepție ridicată de Carmen Angelica Stan în Dosarul nr. 7.398/2/2018 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.713D/2019.

2. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de admitere a excepției de neconstituționalitate, sens în care arată că aceasta este parțial întemeiată în raport cu dispozițiile art. 16 din Constituție. Precizează că dispozițiile legale criticate creează o discriminare în cadrul categoriei asistenților judiciari, deoarece la stabilirea salarizării acestora sunt avute în vedere doar perioadele aferente unei vechimi în funcție de la 0 la 3 ani, respectiv de la 3 la 5 ani. Or, această blocare la pragul de 5 ani creează discriminări pentru asistenții judiciari cu o vechime în funcție mai mare. Arată că, în cauza de față, criticile de neconstituționalitate sunt formulate diferit de cele analizate de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 812 din 10 noiembrie 2020*), nepublicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, până la data soluționării prezentei excepții de neconstituționalitate.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

4. Prin Încheierea din 4 iunie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 7.398/2/2018, **Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 16 din capitolul VIII, secțiunea a 3-a din anexa nr. V la Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice.** Excepția a fost ridicată

de Carmen Angelica Stan într-o cauză având ca obiect anularea unui act administrativ.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autoarea acesteia susține, în esență, că prevederile legale criticate sunt neconstituționale, deoarece instituie discriminări sub aspectul recunoașterii vechimii în specialitate între asistenții judiciari aflați în exercitarea unui singur mandat, pe de o parte, și cei care exercită consecutiv mai multe mandate. Astfel, legiferarea doar a unei situații existente în prima fază și nelegiferarea posibilității obiective a derulării funcției de asistent judiciar pentru o perioadă mai mare de 5 ani dă naștere unei discriminări în cadrul aceleiași categorii de beneficiari ai legii, în sensul Convenției Europene a Drepturilor Omului, respectiv situația asistenților judiciari deja în funcție de 10 ani prin mandate succesive neîntrerupte. Se arată că prin dispozițiile legale criticate a fost legiferată doar situația limitativă a asistenților judiciari care au fost numiți în funcție în condițiile Legii nr. 303/2004 doar pentru un prim și unic mandat, fără însă a lua în calcul și situația existenței mandatelor multiple obținute de aceeași persoană în aceeași funcție de asistent judiciar fără întrerupere în timp, la același angajator, cum este și cazul autoarei excepției, care ocupă această funcție de la data de 1 iulie 2008 și până în prezent, respectiv 3 mandate consecutive, acumulând astfel o vechime în funcție efectivă de peste 10 ani. Sunt invocate dispozițiile art. 85 din Legea nr. 303/2004, modificată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 100/2007, și se arată că pe durata de funcționare a instituției asistentului judiciar (de peste 18 ani), unele instanțe au interpretat dispozițiile legale privind „vechimea efectivă în funcție” plecând de la efectele ei benefice sistemului de justiție și coroborând aceasta cu identitatea dispozițiilor privind salarizarea asistenților judiciari și a judecătorilor și, acționând în consecință, au pus în plată acest spor și pentru asistenții judiciari, privind aceasta ca pe o „împlinire a dreptului natural” al sporului de fidelitate privit la modul general (Sentința civilă nr. 864 din 19 mai 2008, pronunțată de Tribunalul Cluj în Dosarul nr. 1.025/117/2008, irevocabilă prin Decizia civilă nr. 1.001/R din 16 aprilie 2009, pronunțată de Curtea de Apel Cluj). Se arată că modalitatea de intrare în sistem sub forma mandatului de 5 ani ce poate fi succesiv, cu posibilitatea reînvestirii în funcție, nu împiedică acumularea vechimii în funcția judiciară. Or, în aceeași situație sunt și judecătorii care pun capăt exercitării funcției și revin apoi în sistemul judiciar și totuși beneficiază în continuare de indemnizație de încadrare față de vechimea efectivă în funcție. Toate acestea mai sus arătate sunt coroborate cu hotărârile judecătorești definitive și/sau irevocabile prin care o parte dintre asistenții judiciari în funcție din țară au câștigat în instanță beneficiul vechimii efective în funcție transpus prin majorarea indemnizației de încadrare brută lunară.

6. Se arată că este contrar Constituției și Convenției Europene a Drepturilor Omului să se creeze o discriminare între

*) Decizia nr. 812 din 10 noiembrie 2020 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 121 din 4 februarie 2021.

aceleași categorii de persoane în cazul asistenților judiciari aflați la primul mandat, unde se aplică art. 16 din capitolul VIII, secțiunea a 3-a din anexa nr. V la Legea-cadru nr. 153/2017, și cei care prin reînvestire ajung să fie beneficiarii mandatelor multiple, pe care legea îi eludează, legiferându-se doar o situație parțială existentă în realitatea obiectivă a numirii în funcție a asistentului judiciar, doar pentru o perioadă de 5 ani, uitând să se legitimeze sub aspect salarial posibilitatea reînvestirii aceleiași persoane în această funcție, situație ce ar determina acumularea unei vechimi în funcția respectivă ce depășește treapta 3—5 ani, fără a avea la bază criterii obiective și fără a explica această măsură legislativă discriminatorie.

7. Se susține, totodată, că atât timp cât niciun text legislativ nu interzice sau limitează exercitarea acestei funcții doar pe perioada derulării unui singur mandat (situație în care art. 16 din capitolul VIII, secțiunea a 3-a din anexa nr. V la Legea-cadru nr. 153/2017 ar prevedea un criteriu obiectiv al stabilirii indemnizației lunare raportat la maximul vechimii pe care ar putea-o obține un asistent judiciar la finalizarea mandatului de 5 ani pentru care a fost numit), cu atât mai mult o dispoziție dintr-o lege a salarizării nu poate suprima dreptul de a exercita mai multe mandate ce dau posibilitatea beneficierii de vechimea reală în aceeași funcție, prin limitarea raportării calculului indemnizației la o vechime de doar 5 ani, eludând astfel situația mandatelor multiple.

8. Discriminarea se produce și față de categoria similară, respectiv judecătorul de judecătorie, la care se raportează stabilirea drepturilor salariale ale instituției asistentului judiciar.

9. În cazul de față, nu există nicio justificare ca o categorie de beneficiari ai funcției de asistenți judiciari numiți și reînvestiți prin mandate multiple, fără întrerupere între ele, de natură să determine acumularea unei vechimi efective în funcție și în magistratură de 10 ani, să aibă un tratament diferențiat și discriminatoriu, prin eludare, ca urmare a nelegiferării și fără a exista o justificare adecvată, față de categoria asistenților judiciari beneficiari ai unui mandat unic. Singurul criteriu de asemănare îl poate constitui momentul nașterii dreptului la indemnizație, în speță, numirea în funcție, iar derularea ulterioară în timp ar trebui să fie legiferată prin includerea fiecărei situații distincte. Astfel, Legea-cadru nr. 153/2017, prin art. 16 din capitolul VIII, secțiunea a 3-a din anexa nr. V, stabilește fără discriminare cum se calculează indemnizația convenită, însă creează un tratament discriminatoriu prin eludarea categoriei de asistenți judiciari ce au fost numiți și reînvestiți în mod succesiv în această funcție, fără a exista o justificare obiectivă sau rezonabilă. Or, unde legiuitorul limitează, neacoperind legislativ o situație existentă în realitatea obiectivă a societății civile (posibilitatea exercitării funcției de asistent judiciar pe o perioadă mai mare de 5 ani), situația respectivă poate fi complinită ulterior prin interpretare sistematică.

10. Se mai arată că prin calculul drepturilor salariale convenite, ce se raportează la indemnizația de încadrare aferentă anului 2022, față de o vechime efectivă în funcție de 3—5 ani, și nu de 10—15 ani, se produce o diminuare considerabilă a drepturilor salariale convenite autoarei excepției pentru munca depusă. În susținerea criticilor de neconstituționalitate sunt invocate Decizia Curții Constituționale nr. 794 din 15 decembrie 2016 și Decizia nr. 36 din 4 iunie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție în Dosarul nr. 435/1/2018.

11. **Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal** apreciază că excepția de neconstituționalitate poate fi considerată ca întemeiată prin prisma prevederilor art. 41 coroborate cu art. 16 din Constituție, interpretate prin raportare la art. 53 din Constituție privind restrângerea exercițiului unor drepturi și libertăți, în sensul că această categorie profesională a asistenților judiciari nu ar putea

să beneficieze de un drept de care beneficiază în mod curent orice categorie de angajați, conform legislației muncii, adică vechimea în muncă cu varietatea vechimea în specialitate. Această ipoteză conduce la concluzia că legea criticată prin excepția de neconstituționalitate restrânge pentru categoria asistenților judiciari un drept/spor salarial de care beneficiază orice categorie de salariați bugetari (nu numai cei din sectorul autorității judecătorești), adică dreptul de a beneficia de spor pentru vechimea în specialitatea muncii de asistent judiciar, fiind diferite în mod vizibil situațiile unor asistenți judiciari aflați la primul mandat profesional în această funcție, în comparație cu cei aflați la un al doilea mandat sau mai mult decât atât. În această privință se poate observa că mandatul de asistent judiciar nu se poate asimila ca regim juridic de salarizare cu cel al aleșilor din legislativ ori din consiliile județene ori consiliile locale, unde se plătește o singură indemnizație fixă, profilul funcției/profesiei de asistent judiciar și regimul juridic al acesteia fiind complet diferite față de cele ale aleșilor menționați mai sus. Pentru aceste considerente, instanța judecătorească apreciază că textele de lege criticate pot fi considerate ca fiind neconstituționale, deoarece legea nu este suficient de clară și de previzibilă, aceasta nu acoperă toate ipotezele din viața reală și astfel creează discriminări sub aspectul exercitării dreptului la muncă, prin „elementul component salarizare cu contabilizarea vechimii în muncă”.

12. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

13. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, prevederile legale criticate, raportate la dispozițiile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

14. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

15. **Obiectul excepției de neconstituționalitate**, astfel cum rezultă din dispozitivul actului de sesizare, îl constituie prevederile art. 16 din capitolul VIII, secțiunea a 3-a din anexa nr. V la Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 492 din 28 iunie 2017. Din examinarea considerentelor actului de sesizare și a notelor scrise ale autoarei excepției, se observă că, în realitate, sunt criticate prevederile art. 16 alin. (1) din capitolul VIII, secțiunea a 3-a din anexa nr. V la Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, având următorul cuprins: *„Asistenții judiciari numiți în condițiile Legii nr. 304/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, sunt salariați cu indemnizația lunară de încadrare prevăzută în prezenta anexă la cap. I lit. A nr. crt. 4, aferentă unei vechimi în funcție de la 0 la 3 ani, respectiv de la 3 la 5 ani.”*

16. În opinia autoarei excepției, prevederile de lege criticate contravin dispozițiilor din Constituție cuprinse în art. 16 alin. (1) privind egalitatea în drepturi a cetățenilor și art. 53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți. De asemenea sunt invocate prevederile art. 14 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale privind interzicerea generală a discriminării.

17. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că prevederile art. 16 alin. (1) din capitolul VIII, secțiunea a 3-a din anexa nr. V la Legea-cadru nr. 153/2017 au mai format obiect al controlului de constituționalitate, iar prin Decizia nr. 812 din 10 noiembrie 2020*), nepublicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, până la data pronunțării prezentei decizii, Curtea Constituțională a respins excepția de neconstituționalitate.

18. Curtea reține că prevederile de lege criticate reprezintă expresia opțiunii legiuitorului în materia salarizării asistenților judiciari, situată în marja sa de apreciere, permisă de dispozițiile art. 16 din Constituție.

19. În același timp, diferența de tratament juridic în raport cu judecătorii este justificată și de faptul că asistenții judiciari, deși participă la constituirea completului de judecată, îndeplinesc doar un rol consultativ în înfăptuirea actului de justiție, neputându-se pune un semn de egalitate între activitatea desfășurată de aceștia și cea a judecătorilor. Cu toate acestea, recunoscând importanța activității desfășurate de asistenții judiciari și ținând cont și de obligațiile, interdicțiile și incompatibilitățile ce le revin acestora, legiuitorul a înțeles să stabilească un nivel al indemnizației corespunzătoare celei a judecătorului cu grad de judecătorie, prevăzută în anexa nr. V la Legea-cadru nr. 153/2017, la cap. I lit. A nr. crt. 4, aferentă unei vechimi în funcție de la 0 la 3 ani, respectiv de la 3 la 5 ani. Această reglementare nu contravine principiului egalității în drepturi, care nu are semnificația omogenității, astfel că situații obiectiv diferite justifică și uneori chiar impun un tratament juridic diferențiat. În acest sens, Curtea Constituțională a statuat în mod constant în jurisprudența sa că principiul egalității în fața legii, consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituție, nu înseamnă uniformitate, așa încât, dacă la situații egale trebuie să corespundă un tratament egal, la situații diferite tratamentul juridic nu poate fi decât diferit (de exemplu, Decizia nr. 168 din 10 decembrie 1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 77 din 24 februarie 1999).

20. În consecință, prevederile de lege criticate nu încalcă dispozițiile art. 16 din Constituție privind egalitatea în drepturi prin raportare la art. 14 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

25. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Carmen Angelica Stan în Dosarul nr. 7.398/2018 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și constată că prevederile art. 16 alin. (1) din capitolul VIII, secțiunea a 3-a din anexa nr. V la Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 15 decembrie 2020.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Simina Popescu-Marin

*) Decizia nr. 812 din 10 noiembrie 2020 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 121 din 4 februarie 2021.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 233

din 7 aprilie 2021

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 400 alin. (1), ale art. 405 alin. (2) și (3) și ale art. 406 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Mihaela Ionescu	— magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 400 alin. (1), ale art. 405 alin. (2) și (3) și ale art. 406 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Kedves Emeric în Dosarul nr. 298/43/2019 al Curții de Apel Târgu Mureș — Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 110D/2020.

2. Dezbaterile au avut loc la data de 2 martie 2021, cu participarea reprezentantului Ministerului Public, doamna procuror Dana-Cristina Bunea, și în prezența apărătorului autorului excepției, domnul avocat Bogdan Sergiu, și au fost consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, când, având în vedere cererea de întrerupere a deliberărilor pentru o mai bună studiere a problemelor ce formează obiectul cauzei, în temeiul dispozițiilor art. 57 și ale art. 58 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, precum și ale art. 396 din Codul de procedură civilă, Curtea a amânat pronunțarea pentru data de 7 aprilie 2021, dată la care a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

3. Prin Încheierea din 15 ianuarie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 298/43/2019, **Curtea de Apel Târgu Mureș — Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 400 alin. (1), ale art. 405 alin. (2) și (3) și ale art. 406 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală**. Excepția a fost ridicată de Kedves Emeric în soluționarea contestației în anulare formulată împotriva Deciziei penale nr. 484/A din 5 noiembrie 2019, pronunțată de Curtea de Apel Târgu Mureș în Dosarul nr. 482/96/2017, în susținerea căreia au fost invocate următoarele temeuri: (i) art. 426 lit. h) din Codul de procedură penală, motivat de faptul că în ciclul ordinar instanța de apel nu a procedat la audierea inculpatului prezent, deși audierea era legal posibilă; (ii) art. 426 lit. g) din Codul de procedură penală, motivat de faptul că ședința de judecată în apel nu a fost publică la momentul pronunțării deciziei contestate; (iii) art. 426 lit. e) și g) din Codul de procedură penală, pe considerentul că judecata în apel a avut loc fără participarea procurorului și a inculpatului, iar ședința de judecată în apel nu a fost publică raportat la soluționarea excepției nelegalei compunerii a completului de judecată din primă instanță, ridicată din oficiu de către instanța de al doilea grad; (iv) art. 426 lit. d) din Codul de procedură penală, justificat de împrejurarea că instanța a devenit

incompatibilă la momentul rămânerii în pronunțare din cauza păstrării la dosarul cauzei a probelor pe care le-a exclus; (v) art. 6 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, art. 1 alin. (5), art. 21 alin. (3) și art. 23 alin. (8) și (12) din Constituție, deoarece și la momentul pronunțării deciziei în ședință nepublică și fără citarea inculpatului, nu a existat nicio motivare în fapt ori/și în drept în susținerea soluției de condamnare.

4. Astfel cum rezultă din notele scrise ale autorului excepției, aflate la dosar, prin rechizitoriul din data de 7 martie 2017 acesta a fost trimis în judecată pentru săvârșirea infracțiunilor de abuz în serviciu și cumpărare de influență. A fost înregistrat, în acest sens, Dosarul penal nr. 482/96/2017, pe rolul Tribunalului Harghita. Prin Sentința nr. 148 din 28 decembrie 2018, pronunțată de Tribunalul Harghita, autorul excepției a fost achitat pentru infracțiunea de abuz în serviciu și condamnat la 3 ani cu suspendarea executării pedepsei sub supraveghere pentru infracțiunea de cumpărare de influență. Autorul excepției a formulat apel împotriva soluției de condamnare, iar Direcția Națională Anticorupție — Serviciul Teritorial Târgu Mureș și Agenția Națională de Administrare Fiscală au formulat apel împotriva soluției de achitare. În soluționarea apelului, după închiderea dezbaterilor, instanța a amânat pronunțarea pentru data de 22 octombrie 2019, însă, întrucât în data de 22 octombrie 2019 Direcția Națională Anticorupție — Serviciul Teritorial Târgu Mureș a depus la dosarul cauzei concluzii scrise, instanța de judecată a amânat din nou pronunțarea pentru data de 5 noiembrie 2019. În data de 5 noiembrie 2019, instanța de judecată a admis apelurile declarate de Direcția Națională Anticorupție — Serviciul Teritorial Târgu Mureș și Agenția Națională de Administrare Fiscală, a desființat în parte hotărârea Tribunalului Harghita și a dispus condamnarea autorului excepției la o pedeapsă cu închisoarea de 3 ani și 4 luni în regim de detenție. Hotărârea instanței de apel a fost motivată la data de 26 noiembrie 2019.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul acesteia reține și invocă, cu titlu introductiv, dispoziții legale și constituționale din dreptul comparat, relevante în opinia sa pentru prezenta cauză. Astfel, invocă art. 120 paragraful 3 din Constituția Spaniei potrivit căruia „*hotărârile vor fi motivate și vor fi pronunțate în ședință publică*”. De asemenea, invocă art. 142 (regulile privind redactarea hotărârilor), art. 147.5 și art. 160 (citirea hotărârilor în ședință publică) din Codul de procedură penală spaniol, care stabilesc procedura potrivit căreia se redactează hotărârea și faptul că aceasta este citită în ședință publică. Invocă, totodată, art. 149 din Constituția Belgiei, care prevede faptul că orice hotărâre este însoțită de motivare și este pronunțată în ședință publică. Face referire la secțiunea 268 din Codul de procedură german, în care se stabilește faptul că la momentul pronunțării hotărârii se citesc atât dispozitivul, cât și motivarea hotărârii. Invocă prevederi din Codul de procedură penală portughez, potrivit cărora, după deliberare și votare, președintele sau cel mai în vârstă dintre judecători va redacta sentința în acord cu pozițiile exprimate (art. 372.1), iar după ce instanța revine în sala de judecată

sentința este citită public de către președinte ori un alt judecător (art. 372.3). În măsura în care motivarea este foarte extinsă se poate citi doar un sumar al acesteia, sub sancțiunea nulității. Invocă și secțiunea 24 paragraful 1 din Codul de procedură penală olandez, care stabilește faptul că decizia ce urmează a fi pronunțată trebuie să fie motivată. Arată că, potrivit art. 364 paragraful 1 din Codul de procedură penală polonez, hotărârea va fi pronunțată în public. De asemenea, potrivit art. 364 paragraful 2 din același act normativ, dacă întregul proces sau o parte a acestuia s-a desfășurat în camera de consiliu, pronunțarea motivelor în susținerea hotărârii poate avea loc de asemenea în camera de consiliu.

6. În continuare, cât privește critica de neconstituționalitate referitoare la lipsa motivării hotărârii judecătorești la momentul pronunțării, susține că premisa ce susține neconstituționalitatea dispozițiilor art. 405 alin. (3) și ale art. 406 alin. (1) și alin. (2) din Codul de procedură penală este aceea că la momentul pronunțării unei hotărâri definitive nu există niciun fel de motivare care să probeze faptul că inculpatul a fost ascultat [„the right to be heard”] ori că în procesul de deliberare judecătorești cauzei au ținut cont de apărările formulate de către inculpat, în condițiile în care prin hotărâre definitivă s-a răsturnat o soluție de achitare, instanța de control judiciar dispunând condamnarea autorului excepției la o pedeapsă cu închisoarea în regim de detenție. Susține că, în cauză, nu a cunoscut motivele pentru care urmează să execute în regim de detenție o pedeapsă cu închisoarea, motivele în fapt și în drept ce au stat la baza hotărârii judecătorești pronunțate de instanță fiind redactate la aproximativ o lună după momentul în care a început să execute pedeapsa în regim de detenție.

7. Susține, totodată, că o serie de factori, precum: inexistența oricărei motivări, oricât de sumare, la momentul pronunțării unei hotărâri judecătorești a cărei punere în executare a condus automat la privarea sa de libertate; imposibilitatea de a accepta și de a înțelege o soluție defavorabilă nemotivată, dar executorie; imposibilitatea de a discerne în ce măsură apărările sale au fost cu adevărat ascultate; imposibilitatea de a înțelege în ce măsură deliberările cu privire la soluția pronunțată au fost efective, formale ori inexistente; imposibilitatea de a concluziona în ce măsură motivarea hotărârii la un interval lung de timp după momentul pronunțării are legătură cu deliberarea anterioară pronunțării ori aceasta implică o nouă deliberare; imposibilitatea de a discerne în ce măsură motivarea reflectă convingerea judecătorului de la momentul pronunțării ori reprezintă doar un mecanism prin care se încearcă justificarea unei soluții arbitrare luate fără a exista o deliberare efectivă; neaducerea de îndată la cunoștință a motivelor pentru care s-a dispus arestarea; imposibilitatea de a exercita o cale extraordinară de atac imediat ori la scurt timp după momentul rămânerii definitive a hotărârii judecătorești; imposibilitatea publicului de a cunoaște motivele ce au dus la privarea sa de libertate, în contextul în care citirea minutei nu lămurește acest aspect, iar hotărârea motivată nu este accesibilă publicului la grefa instanței aduc atingere prevederilor constituționale și convenționale invocate.

8. Susține că instituțiile statului sunt legitime doar în măsura în care deciziile acestora sunt motivate [invocă, în acest sens, Mathilde Cohen, *When Judges Have Reasons Not to Give Reasons: A Comparative Law Approach*, în „*Washington and Lee Law Review*”, vol. 72, nr. 2/2015, p. 485]. Or, dintre cele trei puteri ale statului prevăzute în art. 1 alin. (4) din Constituție, puterea judecătorească trebuie să reprezinte un model în ceea ce privește motivarea soluțiilor adoptate. De asemenea, arată că, în dreptul român, procesul de deliberare al judecătorului investit cu soluționarea cauzei reprezintă o activitate complexă și deosebit de importantă în contextul luării unei hotărâri. Aceasta înseamnă că o deliberare efectivă poate duce inclusiv

la concluzia că cercetarea judecătorească este incompletă ori că este necesară repunerea cauzei pe rol pentru o dezbatere suplimentară. Prin urmare, apreciază că etapa dezbaterilor în cadrul completului de judecată, ca parte a deliberării, nu reprezintă în accepțiunea legiuitorului și a tradiției dreptului român o etapă formală. Din contră, aceasta reprezintă o etapă esențială pentru respectarea dreptului la un proces echitabil. Apreciază că, indiferent de tradiția existentă în dreptul român legată de disocierea momentului pronunțării unei hotărâri de momentul motivării acesteia, Curtea Constituțională este competentă să statueze în ce măsură o asemenea abordare este una acceptabilă într-o societate democratică în care statul de drept, în general, și dreptul la un proces echitabil, în particular, sunt de o importanță deosebită pentru ordinea constituțională.

9. Apreciază că absența motivării hotărârii judecătorești la momentul pronunțării acesteia lipsește de conținut întregul proces al deliberării. În procesul de deliberare judecătorești trebuie să motiveze, adică să argumenteze în fapt și în drept de ce se impune o anumită soluție și nu alta.

10. Arată că la momentul pronunțării se face public doar dispozitivul unei viitoare hotărâri judecătorești motivate, consemnat într-o minută. Susține că o asemenea reglementare excedează marjei de apreciere în materie de legiferare, aducând atingere nu doar dreptului la un proces echitabil, ci chiar principiului legalității [art. 1 alin. (5) din Constituție].

11. Astfel, observă că, în materia administrării probelor, atât în cursul urmăririi penale, cât și în cursul judecății, cererea privitoare la administrarea unor probe se admite ori se respinge motivat. De asemenea, potrivit art. 351 alin. (2) și (3) din Codul de procedură penală, instanța se pronunță asupra cererilor și excepțiilor ori asupra măsurilor luate în cursul judecății doar prin încheiere motivată. În acest caz, deși în practica judiciară este uzual ca încheierea să fie motivată ulterior admiterii sau respingerii unei cereri ori excepții, regula este cea potrivit căreia soluția este motivată succint, în cuprinsul încheierii fiind regăsită motivarea *in extenso*.

12. Susține că, în temeiul dispozițiilor art. 400 alin. (1) și ale art. 405 alin. (3) din Codul de procedură penală, se creează un regim juridic discreționar pentru instanțele de judecată în raport cu procurorul. Astfel, dacă o instanță are posibilitatea de a dispune asupra dreptului la libertate printr-o hotărâre ce va putea fi motivată ulterior punerii acesteia în executare, procurorul poate dispune în aceeași materie doar printr-o ordonanță motivată. Observă că în cursul urmăririi penale nu există nicio situație în care procurorul să poată restrânge ori afecta drepturile unei persoane fără să existe o motivare — oricât de succintă — cu privire la soluția dispusă prin ordonanță. În acest sens reține că, potrivit art. 286 alin. (1) din Codul de procedură penală, procurorul dispune asupra actelor sau măsurilor procesuale și soluționează cauza prin ordonanță, iar, potrivit art. 286 alin. (2) lit. d) din Codul de procedură penală, ordonanța trebuie să fie motivată în fapt și în drept. Inclusiv dispozițiile art. 363 alin. (3) din Codul de procedură penală statuează asupra importanței motivării prin aceea că procurorul este obligat să își motiveze orice concluzie ori cerere formulată în fața instanței.

13. În aceste condiții susține că nu poate identifica vreo rațiune pentru care trimiterea în judecată trebuie motivată *in extenso*, dar lipsirea de libertate — prin punerea în executare a unei hotărâri definitive de condamnare — poate fi motivată în 30 de zile de la momentul pronunțării acesteia sau într-un alt termen, având în vedere că termenul de 30 de zile este apreciat ca fiind de recomandare și lipsit de orice fel de sancțiune procesuală.

14. Apreciază că, în acest fel, se aduce atingere dispozițiilor art. 5 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și ale art. 23 alin. (8) din Constituție, deoarece lipsirea de libertate se bazează pe o hotărâre definitivă nemotivată, dar executorie.

15. Reține că publicitatea procesului penal nu se poate limita la citirea în ședință publică a dispozitivului hotărârii în lipsa principalelor motive ce îl susțin. Procedând în sens contrar, atât inculpatul, cât și publicul pot cunoaște doar punctul de vedere al acuzării — expus prin actul de sesizare și concluziile orale formulate în fața instanței — fără a cunoaște însă motivele pentru care instanța a ajuns la soluția cuprinsă în dispozitiv. Având în vedere că instanța de judecată nu poate prelua în motivare cele cuprinse în actul de sesizare, ci trebuie să efectueze o analiză proprie, devine evident că simpla cunoaștere de către inculpat a poziției Ministerului Public nu echivalează cu o cunoaștere a motivelor pentru care instanța a dat dreptate acuzării și a respins cele învederate de către apărare.

16. Invocă jurisprudența instanței de la Strasbourg în care s-a statuat faptul că, în acele situații în care în ședința publică se citește doar partea operativă a hotărârii, trebuie analizat în ce măsură publicul putea avea acces prin alte mijloace la hotărârea motivată (Hotărârea din 17 ianuarie 2008, pronunțată în Cauza *Ryakib Biryukov împotriva Rusiei*, paragrafele 39—45). Or, reține că, în dreptul român, publicul poate cunoaște cel mult dispozitivul unei hotărâri, accesul la hotărârea motivată fiind permis doar părților din dosar și procurorului.

17. Susține că deliberarea nu poate avea ca finalitate doar stabilirea soluției ce urmează a fi pronunțată în ședință publică. Această etapă esențială pentru respectarea dreptului la un proces echitabil trebuie să implice o operațiune de analiză logică și juridică în baza căreia se ajunge la soluția ce urmează a fi pronunțată. Dacă lipsește o asemenea analiză înseamnă că soluția pronunțată de către instanță nu rezultă dintr-o deliberare efectivă. Or, în măsura în care deliberarea a avut loc, înseamnă că instanța și-a motivat deja soluția și poate să expună, la momentul pronunțării, inclusiv motivele esențiale ce sprijină o asemenea soluție, fie că această expunere are loc oral (urmând a fi consemnată ulterior în scris), fie doar în scris. Apreciază că lipsa motivării hotărârii judecătorești la momentul pronunțării transferă procesul deliberativ la un moment ulterior pronunțării soluției. Or, susține că nu pot fi acceptate două procese deliberative diferite, unul cu privire la soluție, iar altul cu privire la motivarea soluției.

18. Când privește critica de neconstituționalitate referitoare la lipsa citirii inculpatului la pronunțarea hotărârii judecătorești, arată că instanța de la Strasbourg a statuat că publicitatea ședințelor de judecată are ca scop menținerea încrederii în instanțe, prin administrarea justiției în mod vizibil (în acest sens invocă Hotărârea din 12 aprilie 2006, pronunțată în Cauza *Martinie împotriva Franței*, paragraful 39, și Hotărârea din 12 iulie 2001, pronunțată în Cauza *Malhous împotriva Cehiei*, paragrafele 55 și 56). De asemenea, invocă Hotărârea din 9 iunie 2011, pronunțată în Cauza *Luchaninova împotriva Ucrainei*, paragraful 55, în considerentele căreia publicitatea a fost descrisă ca fiind un „principiu fundamental” pentru respectarea dreptului la un proces echitabil. Reține, în esență, că, deși art. 127 din Constituție și art. 405 alin. (1) din Codul de procedură penală statuează asupra caracterului public al ședinței în care se face pronunțarea, art. 405 alin. (2) din Codul de procedură penală lipsește de conținut principiul publicității. Arată că nu a fost citat, cu toate că instanța a amânat de două ori pronunțarea, așa încât nu a cunoscut data, ora și sala la care urmează a avea loc pronunțarea din 5 noiembrie 2019. De asemenea, arată că Încheierea penală din 22 octombrie

2019, prin care s-a amânat pronunțarea pentru data de 5 noiembrie 2019, a fost disponibilă pe pagina de internet www.curteadeapelmures.ro doar ulterior momentului pronunțării hotărârii judecătorești. Susține, astfel, că impedimentul legal referitor la lipsa unei proceduri de citare a fost însoțit de impedimente de natură obiectivă ce l-au lipsit de posibilitatea de a lua parte la pronunțarea hotărârii.

19. **Curtea de Apel Târgu Mureș — Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie** apreciază că excepția de neconstituționalitate este parțial întemeiată, în ceea ce privește dispozițiile art. 400 alin. (1), ale art. 405 alin. (3) și ale art. 406 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală. În acest sens, reține că, în viziunea legiuitorului român, la momentul pronunțării se face public doar dispozitivul hotărârii judecătorești a cărei motivare are loc ulterior. Apreciază că o asemenea abordare legislativă excedează marjei de apreciere în materie de legiferare, aducând atingere nu doar dreptului la un proces echitabil, consacrat în art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ci chiar principiului legalității prevăzut de art. 1 alin. (5) din Constituție. Totodată, reține că, prin intermediul dispozițiilor art. 400 alin. (1) și ale art. 405 alin. (3) din Codul de procedură penală, se creează un regim juridic discreționar pentru instanțele de judecată în raport cu procurorul, întrucât o instanță de judecată are posibilitatea de a dispune asupra dreptului la libertate printr-o hotărâre ce va putea fi motivată ulterior punerii acesteia în executare; în schimb, procurorul poate emite doar o ordonanță motivată.

20. Apreciază că lipsa motivării la momentul pronunțării unei hotărâri judecătorești de condamnare, când aceasta este definitivă, face imposibilă cunoașterea de către cel vizat, într-un termen scurt, a motivelor ce conduc la privarea sa de libertate, iar celeritatea ori eficiența unui sistem judiciar nu reprezintă argumente suficiente pentru ca lipsa totală a motivării la momentul pronunțării unei hotărâri judecătorești definitive să treacă testul de constituționalitate. Consideră că, în acest fel, se aduce atingere dispozițiilor art. 5 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și ale art. 23 alin. (8) din Constituție, deoarece privarea de libertate se bazează pe o hotărâre definitivă nemotivată, dar executorie, fiind lipsit de relevanță din această perspectivă că, în viitor, într-un termen care nu este specificat în lege, hotărârea judecătorească va fi totuși comunicată celui condamnat.

21. De asemenea, apreciază că lipsa motivării hotărârii judecătorești la momentul pronunțării acesteia lipsește de conținut întregul proces al deliberării. Procesul de deliberare nu constă doar în trasarea unor concluzii care iau forma soluției regăsite în minuta care se pronunță. În procesul de deliberare judecătorești trebuie să motiveze, adică să argumenteze în fapt și în drept de ce se impune o anumită soluție, și nu o alta. Or, cum acest stadiu al judecătării este unul efectiv, nu există nicio rațiune pentru care la momentul pronunțării dispozitivului să nu fie motivată în fapt și în drept soluția, iar o asemenea motivare să fie concepută și redactată abia ulterior. Din această perspectivă, apreciază că textele criticate încalcă dispozițiile art. 1 alin. (5) și ale art. 21 alin. (3) din Constituție, precum și prevederile art. 6 din Convenție. A susține faptul că judecătorii deliberază, adică își exprimă motivat opinia cu privire la o anumită soluție, dar aceștia nu sunt obligați la momentul pronunțării să facă cunoscut părților, subiecților procesuali principali și publicului larg esența motivelor ce au stat la baza soluției constituie o încălcare a prevederilor art. 1 alin. (5), ale art. 21 alin. (3) și ale art. 23 alin. (8) și (12) din Constituție, precum și ale art. 6 din Convenție raportate la art. 20 din Constituție.

22. Consideră că motivele expuse mai sus pun sub semnul neconstituționalității inclusiv dispozițiile art. 406 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală, care oferă cadrul legal pentru

motivarea hotărârii în cel mult 30 de zile de la pronunțare. Apreciază că aceste norme procesual penale sunt afectate de un viciu de neconstituționalitate și, prin nereglementarea unei sancțiuni procesuale, termenul de 30 de zile este unul de recomandare.

23. Totodată, apreciază că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 405 alin. (2) din Codul de procedură penală este neîntemeiată. În acest sens, reține că nu a identificat nicio dispoziție constituțională cu care prevederile criticate să se afle în conflict. De asemenea, observă că autorul excepției nu formulează veritabile critici de neconstituționalitate, ci contestă maniera concretă în care a fost pronunțată Decizia penală nr. 484/A din 5 noiembrie 2019 de Curtea de Apel Târgu Mureș.

24. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

25. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au transmis punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

26. În temeiul art. 76 din Legea nr. 47/1992, Curtea Constituțională a solicitat Inspecției Judiciare „Rapoartele semestriale privind situația motivărilor hotărârilor judecătorești în materie penală din perioada 2018—2020”. Cu Adresa nr. P21-1.889 din 8 martie 2021, înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 1.769 din 8 martie 2021, Inspecția Judiciară a comunicat Raportul nr. 19-2.933 din 5 mai 2020 privind rezultatul activității de monitorizare a cauzelor nerespectării termenelor de redactare a hotărârilor judecătorești în anul 2019, Hotărârea nr. 871 din 18 iunie 2020 a Consiliului Superior al Magistraturii — Secția pentru judecători, Raportul nr. 2.317/IJ/1.096/DIJ/2018 din 4 aprilie 2019 privind rezultatul monitorizării situației referitoare la respectarea termenelor de redactare a hotărârilor judecătorești în anul 2018 și Hotărârea nr. 702 din 28 mai 2019 a Consiliului Superior al Magistraturii — Secția pentru judecători.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, memoriul și concluziile scrise depuse la dosar de autor, concluziile scrise comunicate de reprezentantul Ministerului Public, înscrisurile comunicate de Inspecția Judiciară, susținerile apărătorului autorului excepției de neconstituționalitate, prezent la ședința publică, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

27. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

28. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 400 alin. (1), ale art. 405 alin. (2) și (3) și ale art. 406 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală, care au următorul conținut:

— Art. 400 alin. (1): „*Rezultatul deliberării se consemnează într-o minută, care trebuie să aibă conținutul prevăzut pentru dispozitivul hotărârii.[...]*”;

— Art. 405 alin. (2) și (3): „(2) *La pronunțarea hotărârii părțile nu se citează.* (3) *Președintele completului pronunță minuta hotărârii.*”;

— Art. 406 alin. (1) și (2): „(1) *Hotărârea se redactează în cel mult 30 de zile de la pronunțare.* (2) *Hotărârea se redactează de unul dintre judecătorii care au participat la soluționarea cauzei, în cel mult 30 de zile de la pronunțare, și se semnează de toți membrii completului și de grefier.*”.

29. Autorul excepției de neconstituționalitate susține că prevederile art. 400 alin. (1), ale art. 405 alin. (3) și ale art. 406 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală sunt contrare atât dispozițiilor constituționale ale art. 1 alin. (5), ale art. 21 alin. (3) și ale art. 23 alin. (8) și (12), cât și dispozițiilor art. 5 și art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, raportat la art. 20 din Constituție. Totodată, susține că normele procesual penale ale art. 405 alin. (2) sunt contrare dispozițiilor art. 21 alin. (1) și (3) și ale art. 127 din Legea fundamentală.

30. Anterior examinării excepției de neconstituționalitate, Curtea observă că, prin Decizia nr. 129 din 2 martie 2021, nepublicată la data pronunțării prezentei decizii, a analizat constituționalitatea dispozițiilor art. 406 alin. (2) din Codul de procedură penală, însă dintr-o altă perspectivă decât cea invocată în prezenta cauză — și anume aceea a continuității completului de judecată și a redactării hotărârii judecătorești în ipoteza pensionării unuia dintre judecătorii care au făcut parte din completul de judecată —, constatând constituționalitatea acestora în raport cu criticile formulate.

31. În prezenta cauză, Curtea reține că motivele de neconstituționalitate privesc, pe de o parte, dispozițiile art. 400 alin. (1), ale art. 405 alin. (3) și ale art. 406 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală, din perspectiva lipsei motivării hotărârilor judecătorești la momentul pronunțării. Pe de altă parte, criticile de neconstituționalitate sunt formulate și din perspectiva lipsei citării inculpatului la pronunțarea hotărârii judecătorești, prin raportare la dispozițiile art. 405 alin. (2) din Codul de procedură penală.

32. Examinând excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 400 alin. (1), ale art. 405 alin. (3) și ale art. 406 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală, cât privește critica referitoare la lipsa motivării hotărârii judecătorești la momentul pronunțării acesteia, Curtea reține că hotărârea judecătorească prin care cauza este soluționată de prima instanță de judecată și/sau hotărârea judecătorească prin care instanța se pronunță asupra apelului reprezintă actele finale și de dispoziție ale instanței, prin care se soluționează cu autoritate de lucru judecat litigiul dintre părți. Cadrul legal actual în materie procesual penală configurează atât conținutul, cât și aspectele privind pronunțarea, redactarea și comunicarea hotărârii judecătorești.

33. În ceea ce privește conținutul hotărârii judecătorești, potrivit art. 401 din Codul de procedură penală, „*Hotărârea prin care instanța penală soluționează fondul cauzei trebuie să conțină o parte introductivă, o expunere și dispozitivul.*” Reglementarea conținutului părții introductive, al expunerii (considerentelor) și al dispozitivului hotărârii judecătorești *stricto sensu* pronunțate în materie penală se regăsește în cuprinsul normelor procesual penale ale art. 402—404. Astfel, Curtea reține că, potrivit dispozițiilor art. 402 din Codul de procedură penală, partea introductivă a hotărârii judecătorești (practicaua) trebuie să cuprindă următoarele mențiuni: ziua, luna, anul și denumirea instanței, mențiunea dacă ședința a fost sau nu publică, numele și prenumele judecătorilor, procurorului și grefierului, numele și prenumele părților, avocaților și ale celorlalte persoane care participă în proces și care au fost prezente la judecată, precum și ale celor care au lipsit, cu arătarea calității lor procesuale și cu mențiunea privitoare la îndeplinirea procedurii, fapta pentru care inculpatul a fost trimis în judecată și textele de lege în care a fost încadrată fapta, mijloacele de probă care au fost supuse dezbaterii contradictorii; cererile de orice natură formulate de procuror, de persoana vătămată, de părți și de ceilalți participanți la proces, concluziile procurorului, ale persoanei vătămate și ale părților, măsurile luate în cursul ședinței. Pe de altă parte, art. 404 din Codul de procedură penală reglementează elementele pe care trebuie să

le cuprindă dispozitivul și care privesc datele referitoare la persoana inculpatului, enumerate în cuprinsul normelor procesual penale ale art. 107, soluția dată de instanță cu privire la infracțiune, indicându-se denumirea acesteia și textul de lege în care se încadrează, iar în caz de achitare sau de încetare a procesului penal, și cauza pe care se întemeiază potrivit art. 16, precum și soluția dată cu privire la soluționarea acțiunii civile. Când instanța dispune condamnarea, în dispozitiv se menționează pedeapsa principală aplicată. Același articol, precitat, reglementează și mențiunile în caz de suspendare a executării pedepsei, în cazul în care se dispune măsura educativă a supravegherii, renunțarea la aplicarea pedepsei ori amânarea aplicării pedepsei. Dispozitivul trebuie să cuprindă, de asemenea, mențiunea că hotărârea este supusă apelului, cu arătarea termenului în care acesta poate fi exercitat, indicarea datei în care hotărârea a fost pronunțată și a faptului că pronunțarea s-a făcut în ședință publică. Art. 403 din Codul de procedură penală reglementează conținutul expunerii/considerentelor hotărârii judecătorești, care trebuie să cuprindă datele privind identitatea părților, descrierea faptei ce face obiectul trimiterii în judecată, cu arătarea timpului și a locului unde a fost săvârșită, precum și încadrarea juridică dată acesteia prin actul de sesizare, motivarea soluției cu privire la latura penală, prin analiza probelor care au servit ca temelie pentru soluționarea laturii penale a cauzei și a celor care au fost înlăturate, și motivarea soluției cu privire la latura civilă a cauzei, precum și analiza oricăror elemente de fapt pe care se sprijină soluția dată în cauză și arătarea temeiurilor de drept care justifică soluțiile date în cauză. În caz de condamnare, renunțarea la aplicarea pedepsei sau amânarea aplicării pedepsei, expunerea trebuie să cuprindă fiecare faptă reținută de instanță în sarcina inculpatului, forma și gradul de vinovăție, circumstanțele agravante sau atenuante, starea de recidivă, timpul ce se deduce din pedeapsa pronunțată, respectiv timpul care se va deduce din pedeapsa stabilită în caz de anulare sau revocare a renunțării la aplicarea pedepsei ori a amânării aplicării pedepsei, precum și actele din care rezultă perioada ce urmează a fi dedusă. Dacă instanța reține în sarcina inculpatului numai o parte dintre faptele ce formează obiectul trimiterii în judecată, se va arăta în hotărâre pentru care anume fapte s-a pronunțat condamnarea ori, după caz, renunțarea la aplicarea pedepsei sau amânarea aplicării pedepsei și pentru care anume fapte încetarea procesului penal sau achitarea. De asemenea, în cazul renunțării la aplicarea pedepsei și al amânării aplicării pedepsei, precum și în cazul suspendării executării pedepsei sub supraveghere, se vor prezenta în hotărâre motivele care au determinat renunțarea sau amânarea ori, după caz, suspendarea și se vor arăta consecințele la care persoana față de care s-au dispus aceste soluții se expune dacă va mai comite infracțiuni sau, după caz, dacă nu va respecta măsurile de supraveghere ori nu va executa obligațiile ce îi revin pe durata termenului de supraveghere.

34. Așadar, cât privește latura penală a procesului, Curtea reține că legea procesual penală prevede expres că în conținutul expunerii (considerentelor) hotărârii judecătorești se regăsesc atât „*motivarea soluției*” — rezultat al analizei probelor care au servit ca temelie pentru soluționarea laturii penale a cauzei și a celor care au fost înlăturate, cât și temeiurile de drept care justifică soluția. De asemenea, Curtea reține că, potrivit Regulamentului de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1.375/2015, cu modificările ulterioare, „*Motivarea hotărârii judecătorești trebuie să arate silogismul juridic din care rezultă aplicarea normei de drept la situația de fapt reținută.*” [art. 131 alin. (2) teza finală], iar, în căile de atac, „*Motivarea hotărârii judecătorești trebuie să arate argumentele*

pentru care s-a pronunțat soluția în calea de atac și susținerile care au fost înlăturate.” [art. 131 alin. (3) teza finală].

35. Totodată, potrivit Avizului nr. 11 (2008) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, „în ceea ce privește conținutul său, hotărârea judecătorească cuprinde examinarea chestiunilor în fapt și în drept aflate la baza controversei (pct. 42). La examinarea chestiunilor în fapt judecătorul va întâlni contestații referitoare la probatoriu, mai exact asupra legalității acestuia. El va examina de asemenea valoarea probantă a elementelor ce ar putea avea utilitate pentru soluționarea litigiului (pct. 43). Examinarea chestiunilor în drept trebuie să cuprindă aplicarea regulilor de drept național, european și internațional (pct. 44). Examinarea chestiunilor în drept trece, într-un mare număr de cazuri, prin interpretarea regulii de drept (pct. 46). Această putere de interpretare nu trebuie să ne facă să uităm că judecătorul trebuie să asigure securitatea juridică, ce garantează previzibilitatea atât a conținutului regulii de drept, cât și a aplicării sale și contribuie la calitatea sistemului judiciar (pct. 47)”. Tot astfel, potrivit avizului precitat, „Pentru a fi de calitate, hotărârea judecătorească trebuie percepută de justițiabil și de societate în general drept rezultatul unei aplicări pertinente a regulilor de drept, al unei proceduri echitabile și al unei aprecieri convingătoare a faptelor, fiind executabilă. Justițiabilul va avea atunci convingerea că a fost examinată cauza sa și că a fost soluționată corect și societatea va percepe hotărârea ca pe un factor ce poate restabili pacea socială (pct. 31)”.

36. Așadar, Curtea reține că motivarea hotărârilor judecătorești justifică echitatea procesului penal prin dreptul justițiabilului de a fi convins că justiția a fost înfăptuită, respectiv că judecătorul a examinat toate mijloacele procedurale și procedurale propuse de acesta. Art. 124 alin. (1) din Legea fundamentală statuează că „*Justiția se înfăptuiește în numele legii.*” Sensul normei este acela că instanțele judecătorești care înfăptuiesc justiția, potrivit art. 126 alin. (1) din Constituție, trebuie să respecte legea, de drept material sau procesual, aceasta fiind cea care guvernează toate raporturile sociale deduse judecății. Dispoziția constituțională consacră principiul legalității actului de justiție și trebuie corelată cu prevederea art. 16 alin. (2) din Constituție care prevede că „*Nimeni nu este mai presus de lege*” și cu cea a art. 124 alin. (3) din Constituție, care prevede alte două principii constituționale: independența judecătorului și supunerea lui numai legii. Aceste dispoziții fundamentează activitatea instanțelor judecătorești, pe de o parte, și fixează poziția lor față de lege, pe de altă parte. Atribuțiile judecătorului implică identificarea normei incidente, analiza conținutului său și o necesară aplicare a acesteia la faptele juridice pe care le-a stabilit. Astfel, în activitatea sa de înfăptuire a justiției, judecătorul interpretează legea, realizând un echilibru între spiritul și litera ei, între exigențele de redactare și scopul urmărit de legiuitor, și o aplică raportului conflictual dedus judecății, soluționându-l printr-o hotărâre judecătorească, întemeiată pe un raționament juridic, care stabilește soluția judicioasă aplicabilă situației de fapt care a generat conflictul. Tocmai în considerarea acestei finalități, Constituția consacră principiul potrivit căruia „*Justiția se înfăptuiește în numele legii*”, eliminând orice altă sursă care ar putea constitui un temelie al arbitrarului sau al nedreptății. Realizarea justiției nu poate fi un act subiectiv, *pro causa*, al judecătorului, ci unul obiectiv, imparțial, derivat din raportarea la lege a situației de fapt și din supunerea judecătorului față de lege. Abaterea de la aceste rigori, bazată pe motive de subiectivitate, poate fi sancționată prin intermediul căilor de atac prevăzute de lege împotriva hotărârii judecătorești (a se vedea Decizia nr. 972 din 21 noiembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 800 din 28 noiembrie 2012).

37. Înfăptuirea justiției, în numele legii, are semnificația că actul de justiție izvorăște din normele legale, iar forța lui executorie derivă tot din lege. Altfel spus, hotărârea judecătorească reprezintă un act de aplicare a legii pentru soluționarea unui conflict de drepturi sau interese, constituind mijlocul de restabilire a ordinii de drept și de consolidare a încrederii cetățeanului în autoritatea statului. Hotărârea judecătorească, având autoritate de lucru judecat, răspunde nevoii de securitate juridică, părțile având obligația să se supună efectelor obligatorii ale actului jurisdicțional, fără posibilitatea de a mai pune în discuție ceea ce s-a stabilit deja pe calea judecătii. Așa fiind, hotărârea judecătorească se situează în sfera actelor de autoritate publică, fiind investită cu o eficiență specifică de către ordinea normativă constituțională. Datorită acestui fapt, hotărârea judecătorească — desemnând tocmai rezultatul activității judiciare — reprezintă cel mai important act al justiției (în acest sens, Decizia nr. 33 din 23 ianuarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 146 din 15 februarie 2018, paragrafele 163—165).

38. De asemenea, Curtea observă că atât în jurisprudența sa constantă, cât și în jurisprudența instanței europene de contencios al drepturilor omului s-a statuat că o motivare și o analiză clare sunt cerințe fundamentale ale hotărârilor judecătorești și un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale dispune, printre altele, obligația statelor de a institui instanțe independente și imparțiale și de a promova instaurarea procedurilor eficiente. Îndeplinirea acestor obligații capătă sens când are ca rezultat împuternicirea judecătorilor de a administra în mod just și corect justiția, atât în drept, cât și în fapt, în avantajul strict al cetățenilor.

39. Prin urmare, întrucât justiția privește persoane, Curtea constată că toate garanțiile de ordin constituțional sau infraconstituțional ori care se regăsesc în documente internaționale cu valoare interpretativă constituțională, care se referă la înfăptuirea justiției, servesc, în ultimă instanță, realizării drepturilor și libertăților acestora. Din această perspectivă, Curtea reține că, potrivit jurisprudenței instanței de la Strasbourg, dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, include printre altele dreptul părților de a prezenta observațiile pe care le consideră pertinente pentru cauza lor (Hotărârea din 28 aprilie 2005, pronunțată în Cauza *Albina împotriva României*, paragraful 30). Întrucât Convenția nu are drept scop garantarea unor drepturi teoretice sau iluzorii, ci drepturi concrete și efective (Hotărârea din 13 mai 1980, pronunțată în Cauza *Artico împotriva Italiei*, paragraful 33), acest drept nu poate fi considerat efectiv decât dacă aceste observații sunt în mod real „ascultate”, adică în mod corect examinate de către instanța sesizată. Scopul motivării hotărârii judecătorești este de a demonstra părților că au fost ascultate, contribuind astfel la o mai bună acceptare de către acestea a deciziei. În plus, îl obligă pe judecător să-și întemeieze motivarea pe argumente obiective și să prezerve drepturile apărării. Cu toate acestea, întinderea obligației de motivare poate varia în funcție de natura hotărârii și trebuie analizată în lumina circumstanțelor speței (Hotărârea din 9 decembrie 1994, pronunțată în Cauza *Ruiz Torija împotriva Spaniei*, paragraful 29). Altfel spus, art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale implică mai ales în sarcina instanței obligația de a proceda la un examen efectiv al mijloacelor, argumentelor și al elementelor de probă ale părților, cel puțin pentru a le aprecia relevanța (Hotărârea din 12 februarie 2004, pronunțată în Cauza *Perez împotriva Franței*, paragraful 80, și Hotărârea din 19 aprilie 1994, pronunțată în Cauza *Van der Hurk împotriva Olandei*, paragraful 59). Întinderea motivării depinde de diversitatea mijloacelor pe care o parte le poate ridica în

instanță, precum și de prevederile legale, de obiceiuri, de principiile doctrinare și de practicile diferite privind prezentarea și redactarea sentințelor și hotărârilor în diferite state. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate (Hotărârea din 15 februarie 2007, pronunțată în Cauza *Boldea împotriva României*, paragraful 29, și Hotărârea din 19 februarie 1997, pronunțată în Cauza *Helle împotriva Finlandei*, paragraful 60). Potrivit jurisprudenței constante a instanței europene, care reflectă un principiu legat de buna administrare a justiției, hotărârile judecătorești trebuie să indice în mod suficient motivele pe care se întemeiază (Hotărârea din 25 iulie 2002, pronunțată în Cauza *Papon împotriva Franței*). Dreptul la o decizie motivată își are originile într-un principiu mai general încorporat în Convenție, care protejează un individ împotriva arbitrarului; decizia internă ar trebui să conțină motivele care sunt suficiente pentru a face față aspectelor esențiale de fapt și de drept în cazul părților litigante — argumentul de fond sau de procedură (Hotărârea din 9 decembrie 1994, pronunțată în Cauza *Ruiz Torija împotriva Spaniei*, paragrafele 29 și 30).

40. În mod similar, în jurisprudența Curții Constituționale s-a statuat că obligativitatea motivării hotărârilor judecătorești constituie o condiție a procesului echitabil, exigență a art. 21 alin. (3) din Constituție și a art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (Decizia nr. 33 din 23 ianuarie 2018, precitată, paragraful 173). În aceeași decizie, Curtea a reținut că motivarea hotărârii judecătorești este un act inerent funcției judecătorului cauzei și constituie expresia independenței sale. Motivarea nu constituie doar premisa unei bune înțelegeri a hotărârii, ci și garanția acceptării sale de către justițiabil, care se va supune actului de justiție având încrederea că nu este un act arbitrar. Ea reprezintă un element esențial al hotărârii judecătorești, o puternică garanție a imparțialității judecătorului și a calității actului de justiție, precum și o premisă a exercitării corespunzătoare de către instanța superioară a atribuțiilor de control judiciar de legalitate și temeinicie. Hotărârea instanței trebuie să cuprindă, ca o garanție a caracterului echitabil al procedurii judiciare și a respectării dreptului la apărare al părților, motivele de fapt și de drept care au format convingerea instanței, precum și cele pentru care s-au înlăturat cererile/apărările părților (paragraful 171).

41. În aceste condiții, Curtea constată că atât în propria jurisprudență, cât și în jurisprudența instanței europene de contencios al drepturilor omului s-a statuat, în mod unanim, că motivarea permite nu numai o mai bună înțelegere și acceptare a hotărârii judecătorești de către justițiabil, ci constituie, mai ales, o garanție împotriva arbitrarului. Pe de o parte, ea obligă judecătorul să distingă mijloacele de apărare ale părților și să precizeze elementele care îi justifică decizia și o fac să fie conformă legii și, pe de altă parte, permite o înțelegere a funcționării justiției de către societate.

42. În continuare, Curtea reține că soluționarea unei cauze penale se realizează ca urmare a deliberării judecătorului sau judecătorilor care compun completul de judecată și pronunțării hotărârii judecătorești, după ce s-au închis dezbaterile în cauză. Codul de procedură penală în vigoare stabilește că deliberarea și pronunțarea hotărârii se fac în ziua în care au avut loc dezbaterile sau la o dată ulterioară, dar nu mai târziu de 15 zile de la închiderea dezbaterilor [art. 391 alin. (1)]. În situații excepționale, când, raportat la complexitatea cauzei, deliberarea și pronunțarea nu pot avea loc în termenul prevăzut la alin. (1) al art. 391 din Codul de procedură penală, instanța poate amâna pronunțarea o singură dată pentru cel mult 15 zile. La deliberare iau parte numai membrii completului în fața cărora a avut loc dezbaterile. Deliberarea se realizează în secret și este actul procesual prin care completul de judecată verifică și evaluează

materialul probator și procedural al cauzei, în vederea adoptării soluției ce urmează să rezolve conflictul de drept. Obiectul deliberării îl constituie chestiunile de fapt și chestiunile de drept deduse judecării. Potrivit art. 393 alin. (2) și (3) din Codul de procedură penală, deliberarea poartă asupra existenței faptei și vinovăției inculpatului, asupra stabilirii pedepsei, asupra stabilirii măsurii educative ori măsurii de siguranță, dacă este cazul să fie luată, precum și asupra deducerii duratei măsurilor preventive privative de libertate și a internării medicale, respectiv asupra reparării pagubei produse prin infracțiune, asupra măsurilor preventive și asigurătorii, a mijloacelor materiale de probă, a cheltuielilor judiciare, precum și asupra oricărei alte probleme privind justa soluționare a cauzei. Luarea hotărârii trebuie să fie rezultatul acordului membrilor completului de judecată asupra soluțiilor date chestiunilor supuse deliberării, iar, când unanimitatea nu poate fi întrunită, hotărârea se ia cu majoritatea membrilor completului de judecată (art. 394 din Codul de procedură penală). În situația în care în cadrul completului de judecată nu se poate întruni majoritatea ori unanimitatea, judecarea cauzei se reia în complet de divergență, iar dacă în cursul deliberării instanța apreciază că o anumită împrejurare trebuie lămurită și este necesară reluarea cercetării judecătorești sau a dezbaterilor repune cauza pe rol [art. 395 alin. (1) din Codul de procedură penală].

43. Atunci când judecătorul unic a stabilit soluția ce urmează a fi dispusă în cauză ori când judecătorii din completul colegial au ajuns la o soluție (în unanimitate sau majoritate), se redactează minuta, act procedural în care se consemnează soluția și care trebuie să aibă conținutul prevăzut pentru dispozitivul hotărârii [art. 400 alin. (1) din Codul de procedură penală].

44. În același timp, Curtea reține că legea procesual penală stabilește că „(1) *Hotărârea se pronunță în ședință publică de către președintele completului de judecată, asistat de greșier [...]. (3) Președintele completului pronunță minuta hotărârii.*” [art. 405 alin. (1) și (3)]. După pronunțare, o copie a minutei hotărârii se comunică procurorului, părților, persoanei vătămate și, în cazul în care inculpatul este arestat, administrației locului de deținere, în vederea exercitării căii de atac.

45. Potrivit art. 406 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală, hotărârea se redactează în cel mult 30 de zile de la pronunțare, de unul dintre judecătorii care au participat la soluționarea cauzei și se semnează de toți membrii completului și de greșier, iar dispozitivul hotărârii trebuie să fie conform cu minuta. Practica judiciară și doctrina au statuat că termenul menționat este un termen de recomandare.

46. Așa încât, plecând de la aceste premise, Curtea constată că, de principiu, motivarea în fapt și în drept a hotărârii judecătorești în procesul penal constituie un element de transparență a justiției, inerent oricărui act jurisdicțional; hotărârea judecătorească nu reprezintă un act discreționar, ci este rezultatul unui proces logic de analiză științifică a probelor administrate în cauză, realizat la momentul deliberării în scopul aflării adevărului, proces de analiză necesar stabilirii stării de fapt desprinse din acestea prin înlăturarea unor probe și reținerea altora, ca urmare a unor raționamente logice făcute de instanță și care se regăsesc în motivarea hotărârii judecătorești. Ca proces al „judecării” realizate în cauză, motivarea hotărârii judecătorești implică o demonstrație, ce presupune folosirea logicii juridice pentru fundamentarea soluției. Așadar, Curtea reține că motivarea hotărârii judecătorești este cea care conduce în mod logic și convingător la soluția din dispozitiv.

47. Totodată, Curtea constată că etapa procesuală în care se conturează motivele în fapt și în drept ce conduc la soluție este cea a deliberării. Motivarea în fapt și în drept a hotărârii judecătorești reprezintă argumentarea rațiunii ce îl determină pe judecător să adopte, la momentul deliberării, soluția dispusă în

cauză și, în mod logic, aceasta este anterioară pronunțării soluției, în condițiile în care, ca regulă a acțiunii, motivele sunt anterioare deciziei.

48. Cu toate că motivarea în fapt și în drept a soluției este rezultatul activității de deliberare desfășurată anterior pronunțării acesteia, Curtea constată că, în mod cronologic, redactarea ei este plasată de legiuitor ulterior actelor procesuale menționate, prin stabilirea unui termen, care, fiind considerat de recomandare, se poate prelungi în timp până la o dată neprecizată.

49. Curtea reține că a motiva înseamnă a demonstra, a pune în evidență datele concrete care, folosite ca premise, duc la formularea unei concluzii logice. Curtea observă, de asemenea, că simpla afirmare a unei concluzii — în concret, pronunțarea soluției nemotivate în fapt, doar cu indicarea textului de lege în care se încadrează infracțiunea, potrivit art. 404 din Codul de procedură penală — fără a arăta în ce mod s-a ajuns la acea concluzie/soluție, nu creează transparență asupra actului de justiție, nu înlătură suspiciunea de arbitrar și nu permite o bună înțelegere și acceptare a hotărârii judecătorești. Curtea reține că doar motivarea în fapt și în drept explică și justifică soluția (dispozitivul), oferă o imagine clară a rezolvării corecte a conflictului de drept dedus judecării și este cea care convinge în legătură cu justetea soluției.

50. Astfel, Curtea constată că fixarea, prin redactare, la data pronunțării soluției, a silogismului judiciar, care explică și justifică soluția, reprezintă o garanție că rezultatul judecării este expresia deliberării, în mod esențial sub aspectul conținutului. În același timp, Curtea constată că redactarea motivelor în fapt și în drept la momentul pronunțării permite urmărirea raționamentului care conduce judecătorul la soluție, reduce prejudecățile cognitive și crește probabilitatea ca judecătorul să pronunțe o soluție corectă. Redactarea motivării în fapt și în drept la momentul pronunțării asigură exactitatea luării deciziei de către judecător ulterior deliberării. Relevante sub acest aspect sunt cele reținute de Curtea de Casație — Secția a II-a în Decizia nr. 2.994/1925: „hotărârile instanțelor judecătorești trebuie motivate atât în fapt, cât și în drept; în fapt judecătorul fondului este dator să arate cauzele care au determinat judecata, enunțând probele și circumstanțele care i-au format convingerea de culpabilitate a infracțorului; de asemenea este ținut ca din probele administrate în cauză să stabilească mai întâi existența faptului imputat și după aceea raportul juridic dintre acest fapt și textul legii ce urmează să aplice” (Pandectele Săptămânale, anul II, nr. 4/1926, p. 87).

51. Curtea reține, de asemenea, că redactarea hotărârii judecătorești, cu motivarea în fapt și în drept, la data pronunțării este o garanție că toți judecătorii completului (colegial) au înțeles motivarea, chiar dacă fiecare dintre ei o interpretează în mod diferit. Totodată, redactarea motivării în fapt și în drept la momentul procesual menționat permite corectarea eventualelor greșeli sau contradicții din cuprinsul hotărârii judecătorești, înainte de pronunțare, în condițiile în care o hotărâre judecătorească trebuie să fie clară și accesibilă la data pronunțării.

52. În aceste condiții, Curtea constată că motivarea în fapt și în drept a soluției la data pronunțării conferă legitimitate hotărârii judecătorești, atât în plan individual — în ceea ce privește părțile la proces, cât și în plan general — în ochii publicului. De altfel, Curtea reține că, potrivit dispozițiilor art. 103 alin. (2) din Codul de procedură penală, „În luarea deciziei asupra existenței infracțiunii și a vinovăției inculpatului instanța hotărăște motivat, cu trimitere la toate probele evaluate. [...]”. Momentul procesual la care instanța „hotărăște” este cel al deliberării, norma procesual penală stabilind, în acest sens, că instanța hotărăște motivat. Or, Curtea reține că actul procesual al deliberării la care instanța „hotărăște motivat” nu se poate plasa în timp la data redactării hotărârii judecătorești stabilite, *de lege lata*, „în cel

mult 30 de zile de la pronunțare", sau la o altă dată neprecizată, având în vedere natura juridică a acestui termen. Cu alte cuvinte, Curtea reține că hotărârea judecătorească nu poate, sub nicio formă, să fie „reconstituită” din fragmente separate, întocmite în etape procesuale diferite.

53. Curtea constată deci că redactarea hotărârii judecătorești — motivarea în fapt și în drept a soluției — ulterior pronunțării acesteia, în termenul reglementat la art. 406 din Codul de procedură penală ori la o altă dată, plasată în timp după epuizarea termenului menționat anterior, constituie de fapt justificarea soluției reținută în minută. Or, Curtea reține că dreptul la un proces echitabil, în sensul autonom al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, impune pronunțarea unei hotărâri motivate, iar nu justificarea ulterioară a soluției pronunțate. În acest sens, în practica instanței de contencios european al drepturilor omului s-a statuat că numai prin pronunțarea unei hotărâri motivate poate fi realizată o corectă administrare a justiției (Hotărârea din 27 septembrie 2001, pronunțată în *Cauza Hirvisaari împotriva Finlandei*, paragraful 30). Tot astfel, s-a reținut că numai prin adoptarea unei hotărâri motivate poate exista un control public al administrării justiției (Hotărârea din 1 iulie 2003, pronunțată în *Cauza Suominen împotriva Finlandei*, paragraful 37).

54. Așadar, având în vedere considerentele anterioare, Curtea constată că, pentru a se asigura în mod efectiv dreptul la un proces echitabil și garanțiile care se referă la înfăptuirea justiției, este necesar ca redactarea hotărârii judecătorești (motivarea în fapt și în drept) să aibă loc la data pronunțării, întrucât la acest moment procesual, ca rezultat al deliberării, se conturează considerentele ce conduc la soluție, redactarea acestora constituind doar un aspect tehnic de fixare, prin limbaj, a modului în care instanța a judecat. În același sens s-a pronunțat și Curtea Constituțională a Lituaniei, reținând, în Decizia din 21 septembrie 2006, că „Întrucât motivarea poate fi uneori foarte lungă, pentru a se asigura organizarea eficientă a activității instanțelor, legiuitorul poate prevedea excepții de la regula conform căreia întreaga hotărâre trebuie citită în ședința publică. În asemenea cazuri, hotărârea definitivă trebuie comunicată public în alt mod. Nu este esențial ca întreaga hotărâre (inclusiv motivarea) să fie citită în ședință publică, însă trebuie ca ea să fie redactată înainte de pronunțare și să fie pusă la dispoziția părților și a altor persoane interesate în cel mai scurt timp posibil”.

55. În susținerea celor menționate anterior, Curtea reține, ca urmare a unei analize de drept comparat, faptul că, în Austria, art. 268 din Codul de procedură penală prevede că președintele va anunța verdictul și motivele esențiale ale hotărârii în ședință publică, iar în Belgia, art. 337 din Codul de procedură penală stabilește că „Președintele dispune să fie adus inculpatul și citește hotărârea în prezența sa. Hotărârea conține decizia completului și menționează motivele”. În Cehia, secțiunea 128 din Codul de procedură penală prevede că sentința trebuie întotdeauna citită în ședință de către președintele completului. Citirea trebuie să includă cel puțin o parte substanțială a motivării. Pronunțarea sentinței trebuie să fie în deplină concordanță cu conținutul ei. Sentința este de obicei pronunțată imediat după ședința în care a fost luată. Dacă acest lucru nu este posibil, pronunțarea poate fi amânată cu cel mult 3 zile. În Cipru, art. 112 din Codul de procedură penală statuează că toate hotărârile penale trebuie să fie pronunțate sau explicate, în esența lor, în ședință publică, imediat după încheierea procesului ori la o dată ulterioară care trebuie notificată părților sau avocaților acestora. Potrivit art. 315 alin. 4 din Codul de procedură penală estonian, instanța poate decide să pronunțe numai dispozitivul sentinței. În acest caz, instanța trebuie să facă un rezumat oral al motivării la pronunțarea sentinței. În Croația, art. 457 alin. 1 din Codul de procedură penală menționează că,

după pronunțarea sentinței, președintele completului trebuie să prezinte, pe scurt, motivarea acesteia. Secțiunea 7 din capitolul 11 al Legii de procedură penală din Finlanda statuează că sentința trebuie întocmită după încheierea deliberărilor. Dacă nu este necesar să se redacteze sentința în totalitate, vor fi pronunțate doar motivarea și dispozitivul. Dacă părțile sunt de acord, poate fi pronunțat doar un rezumat al motivării. În cauzele extinse și complexe, sentința redactată poate fi depusă la grefă pentru consultare în termen de 14 zile de la încheierea ședinței de judecată. În Germania, secțiunea 268 din Codul de procedură penală stabilește că sentința se pronunță prin citirea dispozitivului și prin comunicarea punctelor esențiale ale motivării. Instanța decide dacă va citi întreaga motivare sau numai rezumatul ei, ținând cont de interesele legitime ale părților, ale martorilor și ale persoanelor vătămate. Sentința trebuie pronunțată la sfârșitul ședinței sau în cel mult 11 zile după aceasta. În caz contrar, ședința se reia. În Italia, art. 544 din Codul de procedură penală prevede că, după încheierea deliberărilor, președintele completului redactează și semnează dispozitivul sentinței. Imediat după aceea, se întocmește un rezumat al motivelor de fapt și de drept care stau la baza sentinței. Dacă nu este posibilă redactarea imediată a motivării în camera de consiliu, aceasta se face în cel mult 15 zile de la data pronunțării. Când redactarea motivării este deosebit de complexă din cauza numărului de părți ori din pricina numărului și gravității acuzațiilor, judecătorul, dacă consideră că nu poate respecta termenul de redactare, poate indica în dispozitiv un termen mai lung, însă fără ca acesta să depășească 90 de zile de la data pronunțării. Potrivit art. 545 din același act normativ, sentința este pronunțată în ședință, prin citirea dispozitivului, de către președintele completului sau de către un judecător din complet. Citirea motivării poate fi înlocuită cu o descriere succintă a motivelor. Pronunțarea este echivalentă cu notificarea sentinței pentru părțile care sunt sau trebuie considerate prezente la ședință. În Polonia, art. 100 din Codul de procedură penală stabilește că, dacă legea nu dispune altfel, hotărârea trebuie pronunțată sau comunicată împreună cu motivarea sa. Potrivit art. 418 alin. 3 din același act normativ, după pronunțarea sentinței, președintele completului sau un membru al completului trebuie să enunțe oral cele mai importante motive care au justificat sentința. Conform art. 419 din cod, absența părților, a avocatului sau a mandatarilor nu va împiedica pronunțarea sentinței. În Portugalia, conform art. 372 din Codul de procedură penală, sentința este citită în ședință publică de către președinte sau de către alt judecător. Citirea motivării (sau, dacă este foarte extinsă, a unui rezumat al acesteia), precum și a dispozitivului este obligatorie, sub sancțiunea nulității. Imediat după citirea sentinței, președintele o depune la grefă. Grefierul o datează, semnează declarația de înregistrare și predă copii părților care solicită acest lucru. Pentru situațiile în care nu este posibilă redactarea imediată a sentinței, din cauza complexității deosebite a cauzei, art. 373 din cod prevede că președintele stabilește public data pentru citirea sentinței, în cadrul unui termen care nu poate depăși 10 zile. La data stabilită, sentința este citită în ședință publică și depusă la grefă, în condițiile art. 372. Dacă inculpatul nu a fost prezent, se consideră că a fost notificat cu privire la sentință, dacă aceasta este citită în fața avocatului său. Art. 374 alin. 2 din cod enumeră cerințele motivării. Aceasta constă în descrierea faptelor dovedite și nedovedite, precum și o explicație, pe cât posibil, completă (chiar și atunci când este succintă) a motivelor de fapt și de drept care au justificat sentința, cu indicarea și examinarea critică a probelor relevante. În Slovenia, art. 360 din Legea de procedură penală prevede că sentința trebuie pronunțată fără întârziere de către președintele completului. Dacă instanța nu poate da o sentință în ziua încheierii ședinței, va amâna pronunțarea cel mult 3 zile și va stabili când și unde va fi anunțată oficial.

Președintele completului trebuie să citească dispozitivul sentinței și o scurtă prezentare a motivării în ședință publică, în fața procurorului, a părților, a avocaților și mandatarilor acestora. Totuși, sentința trebuie pronunțată chiar și în absența lor. Dacă inculpatul nu este prezent, completul poate decide ca președintele completului să îi comunice sentința, oral sau în scris. Art. 363 stipulează că sentințele trebuie redactate în termen de 15 zile de la pronunțare, dacă inculpatul este arestat, și în termen de 30 de zile în celelalte cazuri. Dacă sentința nu este redactată la termen, președintele completului trebuie să îl informeze pe președintele instanței cu privire la motivele întârzierii. Președintele instanței trebuie să ia măsurile necesare pentru redactarea sentinței cât de curând posibil. Trebuie trimise copii autentificate ale sentinței procurorului, inculpatului și avocatului său. Dacă inculpatul este arestat, copia autenticată trebuie trimisă în termen de 15 zile de la pronunțare. Potrivit art. 364, sentința redactată trebuie să fie identică cu sentința pronunțată și trebuie să conțină și o motivare care trebuie să se refere la fiecare capăt de acuzare. Instanța trebuie să indice în mod clar și cuprinzător faptele care sunt considerate dovedite și pe cele considerate nedovedite, precum și motivele care au stat la baza acestei clasificări. De asemenea, Curtea trebuie să indice cum a evaluat credibilitatea dovezilor contradictorii, motivele pentru care a respins anumite cereri ale părților, considerațiile esențiale care au condus instanța la rezolvarea aspectelor juridice și, mai ales, la stabilirea existenței infracțiunii și a vinovăției inculpatului, precum și motivele pentru care a aplicat anumite prevederi legale inculpatului și faptei comise. Dacă inculpatul a primit o pedeapsă penală, motivarea trebuie să arate elementele de care instanța a ținut cont la stabilirea pedepsei, mai ales dacă aceasta a depășit limita maximă legală, a fost redusă, suspendată ori s-a renunțat la aplicarea ei, dacă a fost impusă o măsură de siguranță sau o confiscare de bunuri. Dacă inculpatul a fost achitat, în motivare trebuie justificată achitarea. Art. 368 alin. 4 din Legea de procedură penală slovenă subliniază obligativitatea redactării motivării în cazul în care inculpatul a fost condamnat la o pedeapsă cu închisoarea. În ceea ce privește apelul, conform art. 378, completul poate decide să pronunțe hotărârea în ședință publică, după ce părțile și avocații lor au fost notificați în mod corespunzător cu privire la acest lucru. Judecătorul-raportor pronunță hotărârea în ședință publică. Acesta citește motivarea și explică pe scurt justificările instanței. În Ungaria, secțiunea 239 din Legea nr. 19/1998 privind procesul penal prevede că, dacă procesul se judecă cu ușile închise, instanța are totuși obligația de a pronunța în ședință publică dispozitivul sentinței, împreună cu motivarea sa. Motivarea nu va fi pronunțată în ședință publică dacă prin aceasta s-ar vătăma interesele care au impus judecarea procesului cu ușile închise. Conform secțiunii 257, sentința în original trebuie redactată înainte de pronunțare și semnată de toți membrii completului. Sentința trebuie pronunțată de președintele completului.

56. În aceste condiții, față de motivele reținute anterior, Curtea constată că dispozițiile art. 400 alin. (1), ale art. 405 alin. (3) și ale art. 406 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală, care reglementează aspecte privind conținutul minutei, pronunțarea acesteia și redactarea hotărârii judecătorești, sunt neconstituționale, fiind contrare dispozițiilor art. 21 alin. (3) privind dreptul la un proces echitabil, astfel cum se interpretează potrivit art. 20 din Constituție și prin prisma art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și dispozițiilor constituționale ale art. 124 alin. (1) referitoare la înfăptuirea justiției.

57. Totodată, Curtea constată că normele procesual penale ale art. 400 alin. (1), ale art. 405 alin. (3) și ale art. 406 alin. (1)

și (2) din Codul de procedură penală aduc atingere demnității umane și dreptății, ca valori supreme în statul de drept.

58. Art. 1 alin. (3) din Constituție stabilește că „România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate”, ceea ce a dus la calificarea acestui text constituțional ca fiind o reglementare de principiu care constituie cadrul pe care se grează toate celelalte norme ale Constituției (Decizia nr. 350 din 7 mai 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 504 din 8 iulie 2015, paragraful 18).

59. Din formularea textului constituțional rezultă că acesta operează cu noțiuni/sintagme distincte, dar interdependente, și anume: „demnitatea omului”, „drepturile și libertățile cetățenilor”, „libera dezvoltare a personalității umane” și „dreptatea”. Dreptatea și demnitatea omului — valori supreme în statul de drept — constituie repere pentru interpretarea și aplicarea celorlalte norme constituționale.

60. „Orice încălcare a drepturilor și libertăților fundamentale numite reprezintă o încălcare a demnității umane, dat fiind că este temeiul acestora, ceea ce se constituie într-o încălcare mijlocită a demnității umane” (Decizia nr. 465 din 18 iulie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 645 din 5 august 2019, paragraful 48). De asemenea, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că însăși esența Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale este respectul pentru demnitatea umană și libertatea umană (Hotărârea din 29 aprilie 2002, pronunțată în Cauza *Pretty împotriva Regatului Unit*, paragraful 65). Orice atingere adusă demnității umane afectează esența Convenției (Hotărârea din 2 iulie 2019, pronunțată în Cauza *R.S. împotriva Ungariei*, paragraful 34).

61. Având în vedere, pe de o parte, art. 1 alin. (3) din Constituție, care califică demnitatea umană și dreptatea drept valori supreme ale statului român, și, pe de altă parte, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului coroborată cu art. 20 alin. (1) din Constituție, plasat în titlul II al Constituției — *Drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale*, Curtea reține că demnitatea umană și dreptatea sunt însăși sursa, temeiul și esența drepturilor și libertăților fundamentale. În accepțiunea demnității umane, omul trebuie să fie scop și subiect al acțiunii statului, și nu mijloc sau obiect al acesteia, astfel că statul nu poate aplica omului un tratament care să nege calitatea și statutul său juridic de subiect de drept, întrucât se ajunge la nesocotirea obligației de respectare a esenței umane a individului.

62. Totodată, Curtea reține că toate acțiunile statului, îndeosebi înfăptuirea justiției, au o dimensiune valorică, raportată în special la valorile constituționale — dreptatea și demnitatea omului. Dreptatea, valoare supremă în statul de drept, deși nu se regăsește ca atare în legislația infraconstituțională, este un element intrinsec al oricărei acțiuni a statului. Statul, prin autoritățile sale, are sarcina de a impune și valoriza dreptatea în societate. Așadar, deși nu poate fi normativizată, dreptatea este percepută rațional și obiectiv ca o necesitate, o exigență rezonabilă pretinsă de societate și impusă de autoritățile statului.

63. Pornind de la aceste premise, Curtea reține că justiția are rolul de a restabili dreptatea în societate. În mod particular, în domeniul justiției penale, dreptatea constituie un imperativ suprem, în condițiile în care procesul penal se poate finaliza cu o hotărâre de condamnare, ce constituie o exprimare extremă a exercitării forței coercitive a statului. Or, pentru ca societatea și, în mod special, persoana condamnată să accepte această

formă de exercitare a forței coercitive a statului, hotărârea judecătorească penală — actul final și de dispoziție al instanței, prin care se soluționează cu autoritate de lucru judecat litigiul dintre părți — trebuie să aibă o legitimitate deplină.

64. Curtea reține că, dintre multiplele sale forme, în această materie dreptatea relevă ideea de echitate, constituie o exigență a echității procedurii judiciare. Ca exigență a echității procedurii judiciare, dreptatea însoțește actul de justiție în fiecare fază și etapă procesuală. Or, o „justiție întârziată/amânată” prin lipsa motivării în fapt și în drept a hotărârii judecătorești la data pronunțării este contrară dreptului la un proces echitabil și încalcă, implicit, dreptatea — valoare supremă în statul de drept. În aceste condiții, Curtea constată că doar pronunțarea unei hotărâri judecătorești motivate în fapt și în drept asigură realizarea justiției în spiritul dreptății, ca valoare supremă în statul de drept.

65. Totodată, Curtea constată că punerea în executare a hotărârii judecătorești definitive la data pronunțării minuitei (dispozitivului) cu motivarea în fapt *post factum* a soluției, la o dată care, în practică, se plasează la un interval mare de timp față de momentul pronunțării condamnării, este contrară demnității umane. Un asemenea tratament juridic plasează persoana condamnată într-o situație de inferioritate și are ca rezultat desconsiderarea arbitrară a demnității sale umane.

66. În continuare, Curtea observă că, potrivit art. 23 alin. (11) din Constituție, „Până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești de condamnare, persoana este considerată nevinovată”, iar, potrivit art. 6 paragraful 2 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, „orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până ce vinovăția sa va fi legal stabilită”.

67. Prezumția de nevinovăție este o garanție constituțională și reprezintă, în mod cumulat, atât un principiu de drept substanțial (garanție a libertății individuale), care consacră nevinovăția persoanei pe durata desfășurării unei proceduri judiciare penale, cât și un principiu de drept procedural (garanție a dreptului la un proces echitabil), întrucât presupune că, până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești de condamnare, persoana învinuită de săvârșirea unei fapte penale este protejată împotriva oricărui act al organelor judiciare care i-ar stabili culpabilitatea înainte ca persoana să fie condamnată potrivit legii (cu privire la aspectul procedural, a se vedea Hotărârea din 10 februarie 1995, pronunțată în Cauza *Allenet de Ribemont împotriva Franței*, paragraful 35, și Hotărârea din 4 martie 2008, pronunțată în Cauza *Samoilă și Cionca împotriva României*, paragraful 91).

68. Sub aspect substanțial, prezumția de nevinovăție presupune dihotomia nevinovat/vinovat, vizând, astfel, un element constitutiv al infracțiunii: persoana este considerată nevinovată până când acuzația penală este dovedită dincolo de orice îndoială rezonabilă; odată pronunțată hotărârea definitivă de condamnare, se stabilește vinovăția inculpatului, astfel că prezumția de nevinovăție este înlăturată. Sub aspect procedural, respectarea prezumției de nevinovăție conferă procedurii caracterul echitabil, deoarece, pe de o parte, potrivit art. 4 alin. (2) din Codul de procedură penală, orice îndoială în formarea convingerii organelor judiciare se interpretează în favoarea suspectului/inculpatului, iar, pe de altă parte, desfășurarea procesului penal trebuie să asigure dreptul acuzatului la apărare, deci dreptul de a-și proba nevinovăția, precum și dreptul de a beneficia de toate garanțiile prevăzute de lege în materia procedurilor penale. Curtea reține că încălcarea normelor procedurale referitoare la aceste drepturi de către organele judiciare determină încălcarea prezumției de nevinovăție a inculpatului/suspectului.

69. Din perspectiva relevanței în prezenta cauză, Curtea reține că sunt incidente considerentele legate de principiul substanțial al prezumției de nevinovăție. Standardul probei „*dincolo de orice îndoială rezonabilă*” din cuprinsul dispozițiilor art. 396 alin. (2) din Codul de procedură penală — *Rezolvarea acțiunii penale* constituie o garanție procesuală a libertății individuale, a aflării adevărului și, implicit, a dreptului la un proces echitabil. Prin Decizia nr. 47 din 16 februarie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 323 din 27 aprilie 2016, Curtea a stabilit că „acest standard asigură respectarea prezumției de nevinovăție până la momentul asumării de către judecător a convingerii cu privire la vinovăția inculpatului, dincolo de orice îndoială rezonabilă, asumare concretizată prin pronunțarea hotărârii judecătorești de condamnare”. Or, atât timp cât formarea convingerii privind vinovăția inculpatului nu se poate realiza decât pe baza probatoriului administrat, deci pentru motive care exclud o îndoială rezonabilă, este evident că numai o hotărâre definitivă de condamnare care este motivată, deci care prezintă temeiurile de fapt și de drept ale condamnării, poate înlătura prezumția de nevinovăție. O interpretare contrară eludează însăși norma constituțională cuprinsă în art. 23 alin. (11) care face referire expresă la „*hotărârea judecătorească de condamnare*”, hotărâre prin care instanța penală soluționează fondul cauzei și care, potrivit dispozițiilor art. 401 din Codul de procedură penală, „*trebuie să conțină o parte introductivă, o expunere și dispozitivul*”. Or, dispozițiile art. 400 alin. (1) teza întâi din Codul de procedură penală, care prevăd că „*Rezultatul deliberării se consemnează într-o minută, care trebuie să aibă conținutul prevăzut pentru dispozitivul hotărârii*”, și dispozițiile art. 405 alin. (3) din același act normativ, care stabilesc că „*Președintele completului pronunță minuta hotărârii*”, consacră posibilitatea judecătorului de a pronunța o hotărâre de condamnare nemotivată (în fapt) în momentul dobândirii caracterului definitiv, întrucât normele criticate reglementează obligația judecătorului de a redacta doar dispozitivul hotărârii judecătorești de condamnare. Curtea constată că o atare împrejurare nu poate asigura garanția constituțională privind prezumția de nevinovăție, întrucât doar motivarea, în fapt și în drept, constituie premisa unei bune înțelegeri a hotărârii și garanția acceptării sale de către justițiabil, care se va supune actului de justiție având încrederea că nu este un act arbitrar.

70. Având în vedere cele reținute anterior, Curtea constată că răsturnarea prezumției de nevinovăție la data pronunțării minuitei, în lipsa motivării atât în fapt, cât și în drept a soluției, conduce la neconstituționalitatea dispozițiilor art. 400 alin. (1) și ale art. 405 alin. (3) din Codul de procedură penală, prin raportare la art. 23 alin. (11) din Legea fundamentală.

71. Curtea reține că, atunci când se soluționează un conflict de drept penal, se stabilesc, implicit, și o situație de fapt și un raport juridic, astfel că soluționarea definitivă a conflictului implică recunoașterea definitivă a conținutului acestui conflict. Autoritatea de lucru judecat conduce la recunoașterea a două efecte de natură diferită: un prim efect pozitiv, în sensul că hotărârea care a dobândit autoritatea de lucru judecat poate fi pusă în executare; un efect negativ, în sensul că hotărârea judecătorească, având autoritate de lucru judecat, constituie un obstacol pentru repunerea în discuție, în fața instanței, a conflictului judecat definitiv și irevocabil. Cel mai important efect al hotărârii definitive penale, care capătă autoritate de lucru judecat, este cel executoriu. Pentru ca hotărârea penală să fie pusă în executare nu este necesar ca titularul acțiunii penale să ceară acest lucru; autoritatea de lucru judecat a hotărârii judecătorești penale dă naștere obligației organului competent de a pune de îndată în executare dispozițiile cuprinse în hotărârea definitivă.

72. Ca regulă generală, hotărârile penale devin executorii la data la care rămân definitive și dobândesc autoritate de lucru judecat. Codul de procedură penală reglementează, la art. 551—552, noțiunea de rămânere definitivă a hotărârii penale pronunțate în primă instanță, în apel și contestație. Hotărârile primei instanțe rămân definitive (i) la data pronunțării, când hotărârea nu este supusă contestației sau apelului; (ii) la data expirării termenului de apel sau de introducere a contestației: a) când nu s-a declarat apel sau contestație în termen; b) când apelul sau, după caz, contestația declarată a fost retrasă înăuntrul termenului; (iii) la data retragerii apelului sau, după caz, a contestației, dacă aceasta s-a produs după expirarea termenului de apel sau de introducere a contestației; (iv) la data pronunțării hotărârii prin care s-a respins apelul sau, după caz, contestația. Hotărârile pronunțate în primă instanță pot fi atacate, de regulă, cu apel sau contestație, iar efectul suspensiv al căii ordinare de atac împiedică punerea în executare a hotărârii cu privire la fondul cauzei. Hotărârea instanței de apel și cea pronunțată în calea de atac a contestației rămân definitive la data pronunțării, atunci când apelul, respectiv contestația au fost admise și procesul a luat sfârșit în fața instanței de apel sau a organului judiciar competent să soluționeze contestația. Curtea reține, astfel, că — spre deosebire de hotărârea instanței de fond, care devine definitivă la momente diferite, în funcție de situații concrete apărute în practică și a cărei executare poate fi suspendată prin formularea căii de atac ordinare a apelului — hotărârea instanței de apel sau cea care se pronunță în contestație, în ipoteza admiterii, când procesul a luat sfârșit în fața instanței de apel sau a organului judiciar competent să soluționeze contestația, devine definitivă și dobândește autoritate de lucru judecat la data pronunțării.

73. Curtea reține, totodată, că, spre deosebire de hotărârile pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție în soluționarea recursului în interesul legii și pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, care sunt obligatorii pentru instanțe, potrivit prevederilor art. 474 alin. (4) și ale art. 477 alin. (3) din Codul de procedură penală, de la data publicării lor în Monitorul Oficial al României, Partea I, și, spre deosebire de deciziile pronunțate de Curtea Constituțională în exercitarea controlului de constituționalitate, care sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor, potrivit dispozițiilor art. 147 alin. (4) din Constituție, de asemenea de la data publicării lor în Monitorul Oficial al României, Partea I, iar nu de la data înscrierii deliberării în minută, hotărârile judecătorești prin care instanța se pronunță asupra apelului sunt executorii de la data pronunțării minuitei conform art. 405 alin. (3) din Codul de procedură penală.

74. Curtea reține în continuare că, de principiu, executarea eficientă a unei hotărâri judecătorești definitive este un element fundamental al statului de drept, al supremației legii. Curtea reține, de asemenea, că, în materie penală, executarea hotărârilor judecătorești are impact direct asupra drepturilor individuale, deopotrivă ale persoanei condamnate și ale persoanei vătămate.

75. Din perspectiva persoanei vătămate, o justiție veritabilă și eficientă implică o executare efectivă a soluțiilor judiciare cu caracter definitiv, în concordanță cu așteptările victimelor, în caz contrar, neexecutarea generând aspecte negative, cum ar fi neîncrederea societății în actul de justiție și ineficiența hotărârilor judecătorești, nerespectarea demnității persoanelor vătămate și lipsa unei satisfacții echitabile pentru acestea. Totodată, pronunțarea unei hotărâri judecătorești penale definitive, care nu dispune executarea pedepsei în privința persoanelor condamnate pentru comiterea infracțiunilor, generează riscul ca aceste persoane să săvârșească alte infracțiuni, să părăsească teritoriul țării, să atragă cheltuieli suplimentare pentru căutarea,

reținerea sau o eventuală extrădare a lor. Toate aceste aspecte, menționate anterior, aduc și un impact negativ asupra scopului pedepsei penale, fac imposibilă restabilirea echității sociale, iar aplicarea legii penale ar avea doar un efect iluzoriu. Așadar, Curtea reține că, în cazul în care sancțiunea dispusă prin hotărâre judecătorească definitivă nu este pusă în executare imediat, persoana condamnată se poate eschiva de la executarea acesteia, iar persoanele vătămate nu au siguranța protecției de către stat a drepturilor lor fundamentale.

76. Cu privire la acest aspect, Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) a subliniat în Opinia nr. 13 (2010) privind rolul judecătorilor în executarea hotărârilor judecătorești că executarea trebuie să fie echitabilă, eficientă și proporțională, toate procedurile de executare fiind necesar să fie implementate în acord cu drepturile recunoscute de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (articolele 3, 5, 6, 8, 10, 11 din Convenție, protecția datelor etc.) și alte instrumente internaționale (pct. 8).

77. Când privește dreptul la libertate, proclamat în paragraful 1 al art. 5 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, acesta are în vedere libertatea individuală în sensul clasic, adică libertatea fizică a persoanei. Scopul acestui drept este de a asigura că nimeni nu este privat de libertate în mod arbitrar (Hotărârea din 8 iunie 1976, pronunțată în Cauza *Engel și alții împotriva Olandei*, paragraful 58), art. 5 paragraful 1 din Convenție conținând o listă exhaustivă de situații care permit privarea de libertate. Art. 5 paragraful 1 lit. a) din Convenție stipulează că „*Orice persoană are dreptul la libertate și la siguranță. Nimeni nu poate fi lipsit de libertatea sa, cu excepția următoarelor cazuri și potrivit căilor legale: a) dacă este deținut legal pe baza condamnării pronunțate de către un tribunal competent; [...]*”. Prin termenul de „*condamnare*” trebuie să se înțeleagă atât declararea vinovăției, în urma stabilirii legale a existenței unei infracțiuni (Hotărârea din 6 noiembrie 1980, pronunțată în Cauza *Guzzardi împotriva Italiei*, paragraful 100), cât și aplicarea unei pedepse sau a oricărei alte măsuri privative de libertate (Hotărârea din 24 iunie 1982, pronunțată în Cauza *Van Droogenbroeck împotriva Belgiei*, paragraful 35). Fiecare privare de libertate trebuie să fie justificată în mod corespunzător.

78. Curtea reține că art. 5 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale reglementează o garanție generală împotriva arbitrarului atunci când este vorba despre privarea de libertate. Având în vedere că dreptul la libertate este foarte important într-o societate democratică, instanța de la Strasbourg a subliniat în numeroase rânduri că excepțiile de la exercitarea acestui drept trebuie să fie îngăduite doar în anumite situații limitate, în conformitate cu dreptul național și cu standardele stricte stabilite în Convenție. Pentru a stabili dacă o astfel de restrângere este în conformitate cu dreptul garantat de art. 5 din Convenție, statul trebuie să precizeze motivele care au impus măsura, pe de o parte, și, pe de altă parte, motivul pentru care măsura a fost cea mai potrivită luând în considerare scopul urmărit.

79. Astfel, în jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului recunoaște că art. 5 din Convenție presupune și un anumit control, în sensul că fiecare privare de libertate trebuie să fie conformă cu dreptul național, care prevede de cele mai multe ori obligația de a preciza motivele care stau la baza actelor autorităților. Mai mult, statul ar trebui să ia în considerare că, chiar dacă privarea de libertate este în conformitate cu dreptul național, acesta trebuie să fie în sine compatibil cu Convenția. Nu se permite existența niciunei lacune legislative atunci când se dispune privarea de libertate a unor persoane și niciun interes public nu poate justifica o privare de libertate care nu este bazată pe lege.

80. Aspectul motivării hotărârilor judecătorești, fundamentat pe art. 5 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, a devenit vizibil în jurisprudența Curții de la Strasbourg atunci când aceasta a statuat că, în ciuda faptului că legea a respectat standardele convenționale, autoritățile naționale au obligația de a oferi motive solide atunci când dispun privarea de libertate. În acest sens, instanța de la Strasbourg a stabilit că, deși o perioadă de detenție este în principiu legală dacă se bazează pe o hotărâre judecătorească valabilă, absența oricărui motiv oferit de autoritățile judiciare în hotărârile lor care autorizează luarea măsurii (în cauză, arestul preventiv) pentru o perioadă mare de timp poate fi incompatibilă cu principiul protecției împotriva arbitrarului prevăzut de art. 5 paragraful 1 (Hotărârea din 21 februarie 2002, pronunțată în *Cauza Stašaitis împotriva Lituaniei*, paragraful 67).

81. Instanța europeană a avut în mod constant aceeași poziție în cazul motivării *ex post facto* a lipirii de libertate, incompatibilă cu dreptul la siguranță al persoanei, întrucât în aceste cazuri hotărârea este în mod obligatoriu viciată de arbitrar. A permite unei persoane să petreacă o perioadă mai mare de timp de la luarea măsurii (în cauză, arestul preventiv) fără o hotărâre judiciară bazată pe motive concrete a fost considerată că depășește limitele art. 5 din Convenție, prevedere care reglementează privarea de libertate ca o măsură excepțională de la dreptul la libertate și care este permisă doar în cazurile exhaustiv enumerate și strict definite de Convenție (Hotărârea din 19 februarie 2013, pronunțată în *Cauza Zuyev împotriva Rusiei*, paragraful 73). Curtea a reținut, totodată, că instanțele naționale dispun de o marjă de apreciere în alegerea argumentelor și admiterea probelor, ca efect al principiului subsidiarității, fundamental pentru funcționarea sistemului european. Cu toate acestea, instanțele sunt obligate să își justifice activitățile pe care le întreprind prin motivarea hotărârilor pronunțate. Justificarea pentru orice perioadă de detenție, indiferent cât de scurtă, trebuie să fie demonstrată în mod convingător de către autorități (Hotărârea din 4 octombrie 2005, pronunțată în *Cauza Sarban împotriva Moldovei*, paragrafele 95 și 97, și Hotărârea din 13 martie 2007, pronunțată în *Cauza Castravet împotriva Moldovei*, paragrafele 32 și 33). Deși standardul pentru analiza instanței naționale este similar celui din art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, s-a subliniat că această condiție este îndeplinită doar dacă există o motivare corespunzătoare a hotărârii judecătorești.

82. Curtea reține, ca un aspect esențial al analizei pe care o realizează, că instanța europeană a statuat că paragraful 2 al art. 5 din Convenție, precum și paragraful 4 al aceluiași articol, sunt aplicabile atât persoanelor private de libertate prin arestare, cât și celor private de libertate prin detenție (Hotărârea din 12 aprilie 2005, pronunțată în *Cauza Shamayev și alții împotriva Georgiei și Rusiei*, paragraful 414).

83. În aceste condiții jurisprudențiale și având în vedere disponerea cronologică în reglementarea procesual penală națională a actului procesual al pronunțării soluției [art. 405 din Codul de procedură penală] și al redactării hotărârii judecătorești — motivării în fapt și în drept [art. 406 din Codul de procedură penală], Curtea reține că, în ipoteza stabilirii existenței vinovăției printr-o hotărâre judecătorească de condamnare, raportul dintre condamnare și privarea de libertate nu este doar o problemă de succesiune în timp. Curtea constată că nu este suficient ca privarea de libertate să succedă condamnării, ea trebuie să aibă o bază legală și o motivare în fapt și în drept corespunzătoare în hotărârea judecătorească de condamnare, anterior punerii sale în executare. Potrivit legii procesual penale în vigoare, hotărârea instanței de apel, atunci când apelul a fost admis și procesul a luat sfârșit în fața instanței

de apel, devine definitivă și dobândește autoritate de lucru judecat la data pronunțării. La aceeași dată ea devine executorie. Or, în condițiile în care executarea are loc în baza minutei (soluției) pronunțate potrivit art. 424 coroborat cu art. 405 din Codul de procedură penală, care are conținutul prevăzut pentru dispozitivul hotărârii, iar nu în baza hotărârii judecătorești motivate în fapt și în drept, normele procesual penale ale art. 400 alin. (1), ale art. 405 alin. (3) și ale art. 406 alin. (1) și (2) sunt contrare dispozițiilor art. 5 paragraful 1 lit. a) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

84. De altfel, Curtea observă că, în cauza penală în care a fost invocată prezenta excepție de neconstituționalitate, autorul excepției a fost achitat în primă instanță pentru infracțiunea de abuz în serviciu și condamnat la pedeapsa cu închisoarea cu suspendarea executării pedepsei sub supraveghere pentru infracțiunea de cumpărare de influență, iar instanța de control judiciar a admis apelurile, a desființat în parte hotărârea primei instanțe și a dispus condamnarea autorului excepției la o pedeapsă cu închisoarea în regim de detenție pentru infracțiunile săvârșite. Autorul excepției a fost încarcerat în temeiul minutei (dispozitivului hotărârii judecătorești) pronunțate de instanța de apel și a luat cunoștință despre motivele pentru care a fost condamnat la o dată ulterioară punerii în executare a hotărârii instanței de apel, când a avut loc redactarea hotărârii judecătorești (motivarea în fapt și în drept a soluției).

85. Prin urmare, având în vedere jurisprudența instanței de contencios european al drepturilor omului, anterior citată, Curtea constată că punerea în executare a hotărârilor judecătorești definitive în materie penală, anterior motivării în fapt și în drept a soluției de condamnare, este de natură să aducă atingere dreptului la libertate și siguranță a persoanei condamnate, consacrat de art. 5 paragraful 1 lit. a) din Convenția pentru apărarea drepturilor și a libertăților fundamentale.

86. În continuare, Curtea reține că dreptul la o hotărâre judecătorească motivată, chiar dacă este examinat de instanța europeană din perspectiva „echitabilității” procedurilor (Hotărârea din 27 septembrie 2001, pronunțată în *Cauza Hirvisaari împotriva Finlandei*, paragrafele 30—33), „intră structural în cadrul conceptului de a avea dreptul la o instanță, deoarece necesită, de asemenea, stabilirea aspectelor factuale și de drept relevante invocate de către reclamant într-un anumit caz” (Hotărârea din 13 februarie 2003, pronunțată în *Cauza Chevrol împotriva Franței*, paragrafele 76—84). Cu alte cuvinte, deși dreptul la o decizie motivată este examinat în jurisprudența instanței de la Strasbourg din perspectiva respectării dreptului la un proces echitabil, el se încadrează în conceptul de acces la instanță. Pentru a pune în aplicare prevederile art. 6 din Convenție și pentru a proteja drepturile care trebuie să fie practice și efective, iar nu teoretice și iluzorii, Curtea de la Strasbourg a elaborat elementele structurale, părți integrante ale „dreptului la o instanță”: accesul la o instanță, finalitatea hotărârilor judecătorești, executarea la timp a hotărârilor judecătorești. Dreptul de acces la o instanță este un drept calificat (Hotărârea din 28 mai 1985, pronunțată în *Cauza Ashingdane împotriva Regatului Unit al Marii Britanii*) și ia forme destul de diferite în sferile civilă și penală. Din această perspectivă, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut că instanțele naționale trebuie să indice suficient de clar motivele pe care se întemeiază o hotărâre judecătorească, astfel încât justițiabilul să își poată exercita în mod util dreptul de recurs de care dispune (Hotărârea din 16 decembrie 1992, pronunțată în *Cauza Hadjianastassiou împotriva Greciei*, și Hotărârea din 15 februarie 2007, pronunțată în *Cauza Boldea împotriva României*).

87. Totodată, potrivit art. 21 alin. (1) din Constituție, orice persoană se poate adresa justiției pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor sale legitime, iar, potrivit alin. (2) al aceluiași articol, nicio lege nu poate îngreuna exercitarea acestui drept. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că accesul liber la justiție nu vizează numai acțiunea introductivă la prima instanță de judecată, ci și sesizarea oricăror altor instanțe care, potrivit legii, au competența de a soluționa fazele anterioare sau ulterioare ale procesului, deoarece apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor legitime ale persoanelor presupune, în mod logic, și posibilitatea acționării împotriva hotărârilor judecătorești considerate ca fiind nelegale sau neîntemeiate. Ca urmare, limitarea dreptului părților de a exercita căile legale de atac constituie o limitare a accesului liber la justiție (Decizia nr. 482 din 9 noiembrie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.200 din 15 decembrie 2004).

88. În același timp, Curtea observă că jurisprudența instanțelor naționale reține că motivarea hotărârii constituie o garanție pentru părți în fața eventualului arbitrar judecătoresc, precum și singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a se putea exercita controlul judiciar (Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția civilă și de proprietate intelectuală, Decizia nr. 3.338 din 11 aprilie 2011).

89. Din această perspectivă, Curtea reține că, potrivit art. 410 alin. (1) din Codul de procedură penală, pentru procuror, persoana vătămată și părți, termenul de declarare a apelului este de 10 zile, dacă legea nu dispune altfel, și curge de la comunicarea copiei minutei, art. 407 alin. (1) prima și a doua frază din același act normativ stabilind că o copie a minutei hotărârii se comunică procurorului, părților, persoanei vătămate și, în cazul în care inculpatul este arestat, administrației locului de deținere, în vederea exercitării căii de atac. Curtea reține că momentul inițial (*dies a quo*) de la care începe să curgă termenul pentru declararea apelului este „comunicarea copiei minutei”, fiind același pentru procuror, persoana vătămată și părți, indiferent dacă au fost prezente sau nu la dezbateri sau la pronunțare. Curtea observă astfel că, în vederea exercitării dreptului de a formula calea de atac ordinară, legea procesual penală stabilește obligația comunicării unei copii a dispozitivului, respectiv a unei copii a minutei, iar nu comunicarea hotărârii motivate a primei instanțe. Cu privire la acest aspect, Curtea a constatat că apelul se declară, în principal, împotriva dispozitivului hotărârii și, alăturat acestuia, împotriva motivelor acesteia (Decizia nr. 96 din 25 februarie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 396 din 15 mai 2020, paragraful 14). Cu toate acestea, instanța de control constituțional a reținut că motivarea/considerentele hotărârii, care reprezintă explicitarea soluției din dispozitiv, sprijinul necesar al acestuia, fac corp comun cu dispozitivul și intră deopotrivă în autoritatea de lucru judecat, raportat la părțile din dosar și obiectul cauzei (Decizia nr. 33 din 23 ianuarie 2018, precizată, paragraful 171).

90. În aceste condiții, Curtea constată că motivarea în fapt și în drept a soluției pronunțate de instanța de judecată este cea care oferă părților din proces posibilitatea să își formeze convingerea cu privire la legalitatea și temeinicia soluției adoptate, pe de o parte, respectiv cu privire la oportunitatea promovării căii de atac, pe de altă parte. Curtea de la Strasbourg a statuat, de altfel, că „este perfect acceptabil ca o instanță să enunțe motivele deciziei sale după o perioadă de timp de la adoptarea sa, atât timp cât acest lucru nu neagă dreptul reclamantului de a-și exercita în mod eficient dreptul său de a depune un recurs” (Hotărârea din 16 decembrie 1992, pronunțată în Cauza *Hadjianastassiou împotriva Greciei*). Așadar, Curtea reține că motivarea hotărârii judecătorești este fundamentul echității procesului penal, pe de o parte, prin dreptul justițiabilului de a fi convins că justiția a fost îndeplinită,

respectiv că judecătorul a examinat toate mijloacele procesuale și procedurale propuse de participanți, iar, pe de altă parte, dă expresie posibilității acestuia de a dispune cu privire la un drept procesual propriu, respectiv promovarea căii de atac.

91. Curtea constată că lipsa motivării în fapt și în drept care stă la baza hotărârii judecătorești prin care a fost soluționat fondul cauzei, care să fie adusă la cunoștința părților după deliberare, la data pronunțării hotărârii judecătorești, încalcă accesul la o instanță, afectând exercitarea efectivă a dreptului de a formula apel, deoarece părțile, inclusiv inculpatul, nu pot decide cu privire la oportunitatea declarării căii de atac și, în cererea de apel, nu se pot raporta la motivele reținute în fapt și în drept de instanța de fond. Or, tocmai pentru a se putea declara în mod efectiv/util calea de atac ordinară a apelului cu privire la hotărârea prin care a fost soluționat fondul cauzei, instanța de judecată trebuie să redacteze motivele (esențiale) în fapt și în drept ale hotărârii sale la data pronunțării. Așadar, în acord cu dispozițiile constituționale ale art. 21 alin. (1) și ale art. 129, Curtea constată că este necesar ca legea procesual penală să pună la dispoziția părților, la data pronunțării hotărârii judecătorești, motivele în fapt și în drept care justifică soluția și care permit acestora exercitarea efectivă a căii de atac a apelului.

92. Cât privește dreptul inculpatului de a formula căile extraordinare de atac cu privire la decizia pronunțată în apel, Curtea reține că, potrivit Codului de procedură penală, „Contestația în anulare pentru motivele prevăzute la art. 426 lit. a) și c)—h) poate fi introdusă în termen de 30 de zile de la data comunicării deciziei instanței de apel” [art. 428 alin. (1)], și, totodată, „Recursul în casație poate fi introdus de către părți sau procuror în termen de 30 de zile de la data comunicării deciziei instanței de apel” [art. 435]. Sintagma „comunicarea deciziei instanței de apel” are în vedere comunicarea hotărârii în întregul său, în condițiile în care art. 424 alin. (5) din Codul de procedură penală face precizarea că „Decizia instanței de apel se comunică procurorului, părților, persoanei vătămate și administrației locului de deținere”, iar nu doar dispozitivul care cuprinde soluția pronunțată de instanța de apel.

93. Or, în condițiile în care redactarea (motivarea în fapt și în drept) deciziei instanței de apel are loc „în cel mult 30 de zile de la pronunțare” ori la o altă dată neprecizată, după epuizarea termenului de recomandare menționat, și care, uneori, în practică, se plasează în timp după curgerea unei perioade foarte mari (luni/ani de zile) de la data pronunțării soluției, Curtea constată că dispozițiile criticate constituie premisa unei amânări *sine die* a exercitării dreptului de a promova căile extraordinare de atac cu privire la o hotărâre judecătorească definitivă și executorie, contrar dispozițiilor art. 21 alin. (1) și ale art. 129 din Constituție, interpretate potrivit art. 20 din Constituție și prin prisma art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Așadar, Curtea reține că, deși motivarea hotărârii judecătorești constituie o veritabilă garanție a procesului echitabil și îndeplinirii justiției, reglementarea redactării sale ulterior pronunțării soluției „în cel mult 30 de zile de la pronunțare” (termen considerat a fi de recomandare) ori la o altă dată neprecizată transformă acest act procesual într-o sancțiune pentru inculpat, care, într-o atare situație, este obligat să aștepte un termen nedeterminat pentru redactarea și comunicarea hotărârii (deciziei) motivate pentru a-și exercita dreptul la formularea căilor de atac extraordinare. Mai mult, Curtea reține că dreptul la formularea căilor de atac extraordinare devine iluzoriu în condițiile în care, în intervalul scurs între momentul pronunțării hotărârii și data motivării și comunicării acesteia, există posibilitatea ca persoana condamnată să execute o mare parte din pedeapsă sau chiar pedeapsa, în integralitatea ei.

94. Totodată, în condițiile în care, potrivit art. 430 din Codul de procedură penală, „Până la soluționarea contestației în

anulare, instanța sesizată, luând concluziile procurorului, poate suspenda executarea hotărârii a cărei anulare se cere”, iar, potrivit art. 441 din același act normativ, „Instanța care admite în principiu cererea de recurs în casație sau completul care judecă recursul în casație poate suspenda motivat, în tot sau în parte, executarea hotărârii, putând impune respectarea de către condamnat a unora dintre obligațiile prevăzute la art. 215 alin. (1) și (2)”, Curtea reține că imposibilitatea exercitării căilor extraordinare de atac menționate, cauzată de întârzierea redactării (motivării) deciziei instanței de apel, lipsește inculpatul de posibilitatea de a formula cerere de suspendare a executării hotărârii judecătorești definitive.

95. Având în vedere considerentele anterior expuse, Curtea constată că prevederile art. 400 alin. (1), ale art. 405 alin. (3) și ale art. 406 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală sunt neconstituționale, fiind contrare dispozițiilor constituționale ale art. 21 alin. (1) și ale art. 129, astfel cum acestea sunt interpretate, potrivit art. 20 din Constituție, și prin prisma art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

96. În concluzie, Curtea reține că motivarea hotărârilor judecătorești îndeplinește câteva funcții importante: reprezintă un mecanism de control al instanței, care trebuie să demonstreze că hotărârea sa este legală, dreaptă și corectă, în fapt și în drept; reprezintă o înscrisoare oficială a argumentelor în favoarea soluției; inspiră un sentiment de încredere socială și constituie un control democratic al administrării justiției; întărește principiul autorității de lucru judecat și al prezumției de nevinovăție; reprezintă temeiul executării hotărârii judecătorești, precum și al contestării acesteia la o instanță superioară. Cu alte cuvinte, motivarea în fapt și în drept a hotărârii judecătorești este relevantă în sensul că permite inculpatului să își exercite în mod util dreptul de a formula o cale de atac și, de asemenea, este importantă într-un sens mai general, în măsura în care ea asigură buna administrare a justiției și previne cazurile de arbitrar. Obligația de motivare contribuie, de asemenea, la obținerea încrederii publicului și a inculpatului în decizia la care s-a ajuns și permite identificarea unei posibile părținiri din partea judecătorului și remedierea acesteia (în același sens Hotărârea din 7 martie 2017, pronunțată în Cauza *Cerovšek și Božičnik împotriva Sloveniei*).

97. Prin urmare, Curtea constată că redactarea hotărârii judecătorești prin care cauza este soluționată de prima instanță de judecată, respectiv a hotărârii judecătorești prin care instanța se pronunță asupra apelului (motivarea în fapt și în drept) ulterior pronunțării minutei (soluției) dispuse în cauză, „în cel mult 30 de zile de la pronunțare” sau după un interval de timp ce poate depăși cu mult termenul menționat, este aptă să lipsească persoana condamnată de garanțiile înfăptuirii actului de justiție, aduce atingere dreptului de acces la instanță și dreptului la un proces echitabil. Totodată, Curtea constată că punerea în executare a unei hotărâri judecătorești definitive anterior motivării în fapt și în drept a acesteia este contrară dispozițiilor constituționale și convenționale referitoare la libertatea individuală și siguranța persoanei și celor care consacră demnitatea umană și dreptatea, ca valori supreme în statul de drept.

98. Astfel, Curtea constată că dispozițiile art. 400 alin. (1), ale art. 405 alin. (3) și ale art. 406 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală sunt neconstituționale, fiind contrare atât dispozițiilor constituționale ale art. 1 alin. (3), ale art. 21 alin. (1) și (3), astfel cum se interpretează potrivit art. 20 din Constituție și prin prisma art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ale art. 124 alin. (1) și ale art. 129 din Constituție, cât și prevederilor art. 5 paragraful 1 lit. a) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. În plus, dispozițiile art. 400 alin. (1) și

ale art. 405 alin. (3) din Codul de procedură penală aduc atingere prevederilor art. 23 alin. (11) din Legea fundamentală.

99. În privința efectelor deciziilor instanței de control constituțional, Curtea reține că, potrivit art. 147 alin. (1) din Constituție, „Dispozițiile din legile și ordonanțele în vigoare, precum și cele din regulamente, constatate ca fiind neconstituționale, își încetează efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale dacă, în acest interval, Parlamentul sau Guvernul, după caz, nu pun de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției. Pe durata acestui termen, dispozițiile constatate ca fiind neconstituționale sunt suspendate de drept.”

100. Până la adoptarea soluției legislative corespunzătoare, ca o consecință a prezentei decizii de admitere a excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 400 alin. (1), ale art. 405 alin. (3) și ale art. 406 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală, având în vedere și dispozițiile art. 147 alin. (4) din Legea fundamentală, Curtea reține că instanțele de judecată urmează să aplice în mod direct atât dispozițiile art. 1 alin. (3), ale art. 21 alin. (1)—(3), ale art. 23 alin. (11) și ale art. 124 alin. (1) din Constituție, cât și prevederile art. 5 paragraful 1 lit. a) și ale art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (a se vedea, cu privire la aplicarea directă a Constituției, Decizia nr. 486 din 2 decembrie 1997, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 105 din 6 martie 1998, Decizia nr. 186 din 18 noiembrie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 213 din 16 mai 2000, Decizia nr. 774 din 10 noiembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 8 din 6 ianuarie 2016, Decizia nr. 895 din 17 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 84 din 4 februarie 2016, Decizia nr. 24 din 20 ianuarie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 276 din 12 aprilie 2016, paragraful 34, Decizia nr. 794 din 15 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.029 din 21 decembrie 2016, paragraful 37, Decizia nr. 321 din 9 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 580 din 20 iulie 2017, paragraful 28).

101. Totodată, Curtea reține că soluția de admitere a excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 400 alin. (1), ale art. 405 alin. (3) și ale art. 406 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală are efecte cu privire la hotărârile judecătorești prin care cauza este soluționată de prima instanță de judecată și hotărârile judecătorești prin care instanța se pronunță asupra apelului, pronunțate după publicarea prezentei decizii în Monitorul Oficial al României, Partea I, potrivit art. 147 alin. (4) din Constituție.

102. Cât privește critica referitoare la lipsa citirii inculpatului la pronunțarea hotărârii judecătorești, formulată cu privire la dispozițiile art. 405 alin. (2) din Codul de procedură penală, Curtea constată că este neîntemeiată și se impune a fi respinsă pentru considerentele ce urmează.

103. Curtea reține că, în jurisprudența sa, a statuat că publicitatea, ca principiu al ședinței de judecată, constă în posibilitatea pe care o are orice persoană de a asista la desfășurarea judecății, constituind deopotrivă un mijloc de a prezerva încrederea opiniei publice în instanțele judecătorești (Decizia nr. 702 din 27 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 38 din 16 ianuarie 2015, paragrafele 19 și 20). Cu același prilej, Curtea a reținut că acest principiu este consacrat în dispozițiile art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, potrivit căreia orice persoană are dreptul la judecarea în mod public a cauzei sale de către o instanță care va hotărî, între altele, asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat importanța acestui principiu procesual, statuând că

publicitatea procedurilor organelor judiciare la care se referă art. 6 paragraful 1 are ca scop protejarea justițiabililor împotriva unei „justiții secrete” și vizează dezbaterile propriu-zise ale procesului (Hotărârea din 26 septembrie 1995, pronunțată în Cauza *Diennet împotriva Franței*, paragraful 33).

104. Cu toate acestea, dreptul la o ședință publică nu este absolut, motiv pentru care nu s-ar putea susține că și după judecarea în fond, instanța de apel investită cu plenitudinea de jurisdicție ar fi ținută întotdeauna de o audiență publică, independent de natura problemelor asupra cărora ea ar statua (Hotărârea din 29 octombrie 1991, pronunțată în Cauza *Jan-Ake Andersson împotriva Suediei*, paragraful 27, și Hotărârea din 27 martie 1998, pronunțată în Cauza *K.D.B. împotriva Olandei*, paragraful 39). Totodată, în Hotărârea din 3 martie 2009, pronunțată în Cauza *Băcanu și SC „R” împotriva României*, instanța europeană a statuat că publicitatea pronunțării poate fi realizată și în alte modalități decât în ședința publică, spre exemplu, prin depunerea la grefă a textului integral al hotărârii, astfel încât să fie accesibilă publicului. În respectiva cauză, reclamanții au susținut mai multe încălcări ale dreptului la un proces echitabil; aceștia au considerat că practica instanțelor românești de a nu pronunța hotărârile în mod public, ci de a retranscrie dispozitivul acestora într-un registru al grefei este contrară garanțiilor prevăzute de art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Curtea a reamintit că a statuat deja că scopul urmărit de art. 6 paragraful 1 din Convenție, și anume asigurarea controlului asupra puterii judiciare de către public, nu era realizat într-o mai mică măsură prin depunerea la grefă decât prin citirea în ședință publică a unei hotărâri (în acest sens și Hotărârea din 8 decembrie 1983, pronunțată în Cauza *Pretto și alții împotriva Italiei*; Hotărârea din 8 decembrie 1983, pronunțată în Cauza *Axen împotriva Germaniei* și Hotărârea din 15 iulie 2003, pronunțată în Cauza *Ernst și alții împotriva Belgiei*).

105. Curtea reține că, potrivit art. 352 din Codul de procedură penală, „Ședința de judecată este publică, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.” Cât privește ședința de pronunțare, legea procesual penală prevede expres, în art. 405 alin. (1), că hotărârea se pronunță în ședință publică de către președintele completului de judecată, asistat de grefier. Totodată, art. 405

108. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi, cât privește soluția de admitere a excepției de neconstituționalitate și constatarea că dispozițiile art. 400 alin. (1), ale art. 405 alin. (3) și ale art. 406 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală sunt neconstituționale și, cu unanimitate de voturi, în ceea ce privește respingerea, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate și constatarea că dispozițiile art. 405 alin. (2) din Codul de procedură penală sunt constituționale în raport cu criticile formulate,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Kedves Emeric în Dosarul nr. 298/43/2019 al Curții de Apel Târgu Mureș — Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie și constată că dispozițiile art. 400 alin. (1), ale art. 405 alin. (3) și ale art. 406 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală sunt neconstituționale.

2. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de același autor în același dosar al aceleiași instanțe și constată că dispozițiile art. 405 alin. (2) din Codul de procedură penală sunt constituționale în raport cu criticile formulate. Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului, Curții de Apel Târgu Mureș — Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 7 aprilie 2021.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Mihaela Ionescu

alin. (2) din Codul de procedură penală, criticat în cauză, prevede că „La pronunțarea hotărârii părțile nu se citează.” Ca regulă, deliberarea și pronunțarea hotărârii se fac în ziua în care au avut loc dezbaterile sau la o dată ulterioară, dar nu mai târziu de 15 zile de la închiderea dezbaterilor [art. 391 alin. (1) din Codul de procedură penală]. Curgerea acestui termen începe în ziua în care au avut loc dezbaterile, fiind un termen procedural, de recomandare, care se calculează potrivit art. 269 alin. (1), (2) și (3) din Codul de procedură penală. În situații excepționale, când, raportat la complexitatea cauzei, deliberarea și pronunțarea nu pot avea loc în termenul menționat anterior, instanța poate amâna pronunțarea o singură dată pentru cel mult 15 zile [art. 391 alin. (2) din Codul de procedură penală]. Curtea reține însă că, în cazul în care pronunțarea nu are loc la data dezbaterilor, președintele completului are obligația de a informa părțile prezente asupra datei la care se va pronunța hotărârea.

106. Având în vedere jurisprudența și normele procesual penale, anterior citate, Curtea constată că prevederile criticate nu contravin dispozițiilor constituționale ale art. 127 și nici dreptului la un proces echitabil, în condițiile în care ședința de pronunțare este publică, potrivit art. 405 alin. (1) din Codul de procedură penală, iar, în cazul în care pronunțarea este amânată, președintele completului face demersuri, la închiderea dezbaterilor, în vederea informării părților prezente asupra datei la care se va pronunța hotărârea. De altfel, Curtea reține că, *de lege ferenda*, legiuitorul național ar putea avea în vedere și alte modalități care să asigure publicitatea ședinței de pronunțare și a hotărârii judecătorești, adaptate metodelor moderne de informare eficientă a părților și publicului.

107. Cât privește aspectele invocate de autor referitoare la disponibilitatea cu întârziere pe pagina de internet www.curteadeapelmures.ro a Încheierii penale din 22 octombrie 2019, prin care s-a amânat pronunțarea pentru data de 5 noiembrie 2019, Curtea reține că acestea nu constituie o veritabilă critică de neconstituționalitate, ci sunt ridicate prin intermediul invocării unei excepții de neconstituționalitate probleme ce țin de modul de organizare a activității instanței.

OPINIE SEPARATĂ

În dezacord cu soluția pronunțată cu majoritate de voturi de Curtea Constituțională la punctul 1 din dispozitivul deciziei, formulăm prezenta **opinie separată**, considerând că **excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 400 alin. (1), art. 405 alin. (3) și ale art. 406 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală se impunea a fi respinsă ca inadmisibilă** — din perspectiva prevederilor legale referitoare la competența instanței de contencios constituțional, **mai exact din rațiuni ce țin de lipsa competenței sale — și nu examinată pe fond, iar motivarea acesteia trebuia să se limiteze strict la susținerea acestui dispozitiv**, pentru următoarele motive:

• **Curtea Constituțională a statuat în mod constant că nu își poate asuma rolul de a crea sau modifica norme juridice și nici nu se poate substitui legislatorului fără a încălca dispozițiile art. 61 din Constituție, potrivit cărora „Parlamentul este [...] unica autoritate legiuitoare a țării”. Or, în prezenta cauză autorul excepției de neconstituționalitate a solicitat jurisdicției constituționale „să impună obligația ca judecătorul să motiveze hotărârea judecătorească la data pronunțării”, ceea ce echivalează cu transformarea Curții Constituționale în legiuitor pozitiv, în condițiile în care nicio prevedere din Constituție nu permite Curții o astfel de conduită și nici nu impune o astfel de obligație instanțelor judecătorești.**

• **În plus, Curtea Constituțională nu este competentă să soluționeze cereri cu privire la modalitatea de interpretare și aplicare a dispozițiilor legale fără a încălca dispozițiile art. 126 alin. (3) din Constituție, potrivit cărora „Înalta Curte de Casație și Justiție asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii de către celelalte instanțe judecătorești”.**

*
* *

1. **Cauzele de inadmisibilitate** sunt motive legale ce împiedică declanșarea sau extinderea procedurii de control al constituționalității legilor. Fie că sunt reglementate expres de lege, fie că sunt stabilite pe cale jurisprudențială, cauzele de inadmisibilitate au caracter imperativ. Ca urmare, Curtea trebuie să procedeze în mod obligatoriu la examinarea admisibilității sesizărilor care îi sunt adresate, ca etapă prealabilă examinării fondului lor, iar în situația în care identifică existența unei astfel de cauze să procedeze la respingerea sesizării ca inadmisibilă. Aceasta cu atât mai mult atunci când este vorba despre întinderea competenței Curții Constituționale asupra căreia numai Curtea poate să decidă.

În această privință, **cauzele de inadmisibilitate se constituie într-un veritabil instrument de autolimitare, menit să mențină Curtea Constituțională în granițele rolului său constituțional și să o ferească de orice implicare în dispute străine de realizarea acestuia**¹.

2. Autorul excepției de neconstituționalitate din prezenta cauză a susținut că art. 400 alin. (1), art. 405 alin. (2) și (3) și art. 406 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală contravin dispozițiilor constituționale din art. 1 alin. (5), art. 21 alin. (3), art. 23 alin. (8) și (12) și art. 127 deoarece ședința de judecată în care a fost pronunțată decizia judecătorească din dosarul în cadrul căruia excepția a fost ridicată „nu a fost publică la momentul pronunțării” și, deși pronunțarea a constat în citirea dispozitivului „fără citirea inculpatului, nu a existat nicio motivare

în fapt ori/și în drept în susținerea soluției de condamnare”. În aceste condiții, arată autorul excepției, persoana vizată de respectiva decizie penală de condamnare nu a cunoscut motivele pentru care urma să execute în regim de detenție o pedeapsă cu închisoarea, acestea fiindu-i aduse la cunoștință abia la aproximativ o lună [s.n. mai exact după 20 de zile, deci în interiorul termenului de 30 de zile prevăzut de art. 406 alin. (1) din Codul de procedură penală] de la momentul la care executarea pedepsei începuse în mod efectiv. De aceea, inculpatul nu a putut accepta ori înțelege la momentul pronunțării sale o soluție care îi era defavorabilă, dar nu era și motivată, însă a fost obligat să înceapă executarea pedepsei astfel pronunțate.

3. În esență, și inclusiv în cadrul pledoariei orale din fața Curții Constituționale, autorul excepției de neconstituționalitate din prezenta cauză a solicitat explicit ca, având în vedere situația de fapt din dosarul în cadrul căruia a fost ridicată excepția de neconstituționalitate și modul în care instanțele judecătorești au înțeles să interpreteze și să aplice normele legale procesual penale criticate, *instanța de control constituțional să impună obligația ca judecătorul să motiveze hotărârea judecătorească la data pronunțării* și nu într-un termen de cel mult 30 de zile așa cum prevede art. 406 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală. Alternativ, el a solicitat ca *prevederile art. 406 să fie însoțite de sancțiuni* pentru a determina judecătorii să respecte cu strictețe dispozițiile sale. Autorul excepției a precizat și faptul că inclusiv o motivare succintă, dar făcută publică la data pronunțării hotărârii judecătorești ar putea fi considerată satisfăcătoare, prin prisma situației concrete din dosarul în cadrul căruia a fost ridicată excepția de neconstituționalitate. Cât privește art. 405 alin. (3) din Codul de procedură penală autorul excepției a susținut că *publicul din sala de judecată ar trebui să aibă acces și la argumentele pe care se sprijină un dispozitiv al unei hotărâri judecătorești*, deoarece justiția fără motivare este un act discreționar. Deși critica referitoare la art. 400 alin. (1) din Codul de procedură penală nu este motivată distinct, din ansamblul sesizării se poate deduce că ea a fost formulată prin corelare cu criticile aduse art. 405 alin. (3) din Codul de procedură penală.

4. Având în vedere, pe de o parte, situația de fapt și dosarul cauzei, precum și solicitările explicite adresate jurisdicției constituționale de către autorul excepției de neconstituționalitate, iar, pe de altă parte, prevederile art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, precum și jurisprudența constantă în materie a jurisdicției constituționale, singura soluție posibilă în prezenta cauză era **respingerea sesizării ca inadmisibilă**.

5. Astfel, art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, republicată, precizează: „*Curtea Constituțională se pronunță numai asupra constituționalității actelor cu privire la care a fost sesizată, fără a putea modifica sau completa prevederile supuse controlului*”. Rezultă de aici că examinarea constituționalității unui text de lege are în vedere conformitatea acestuia cu dispozițiile și principiile Legii fundamentale. Controlul de constituționalitate realizat de Curtea Constituțională nu se poate concretiza în modificarea ori completarea textelor legale deduse controlului de constituționalitate. Prin urmare, **solicitarea adresată Curții Constituționale de autorul excepției de neconstituționalitate din prezenta cauză de a impune judecătorilor obligația de a motiva, fie și numai succint,**

¹ A se vedea opinii în același sens exprimate de judecătorii ai Curții Constituționale, de exemplu prof. univ. dr. Mona Maria Pivniceru, prof. univ. dr. Tudorel Toader, opinie concurentă la Decizia Curții Constituționale nr. 548 din 15 iulie 2015.

hotărârile judecătorești încă de la data pronunțării lor sau, cel puțin, de a impune judecătorilor sancțiuni pentru nerespectarea termenelor prevăzute de Codul de procedură penală excedează competenței jurisdicției constituționale, așa cum aceasta a fost reglementată prin Constituție și prin legea sa organică. Curtea Constituțională nu își poate aroga rolul de a crea sau de a modifica norme juridice și nu se poate substitui legiuitorului fără a încălca ea însăși prevederile art. 61 din Constituție, conform cărora „*Parlamentul este unica autoritate legiuitoare a țării*”. De altfel, într-un număr semnificativ de decizii Curtea a respins excepțiile de neconstituționalitate ca inadmisibile, apreciind că nu au fost formulate veritabile critici de neconstituționalitate, „ci mai degrabă propuneri de lege ferenda, asupra cărora însă Curtea nu se poate pronunța, neavând competența de a modifica sau completa dispozițiile de lege supuse controlului de constituționalitate, așa cum prevede art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992” (a se vedea Decizia nr. 367/2015, Decizia nr. 162/2016 și Decizia nr. 102/2016).

6. În plus, criticile formulate cu privire la art. 405 și 406 din Codul de procedură penală au în vedere situația concretă din dosarul în cadrul căruia a fost ridicată excepția de neconstituționalitate și vizează modul în care instanțele judecătorești au înțeles să interpreteze și să aplice dispozițiile legale incidente în acea speță. Aceasta nu este și nu poate fi o critică de neconstituționalitate, cu atât mai mult cu cât alte instanțe judecătorești în alte cauze au înțeles să interpreteze și să aplice aceleași prevederi legale în modalități similare cu cele pentru care și autorul excepției de neconstituționalitate își exprimă expres și explicit preferința. Interpretarea și aplicarea legilor în cauzele concrete în cadrul cărora pot fi ridicate excepții de neconstituționalitate nu sunt de competența Curții Constituționale, ci de competența instanțelor judecătorești, astfel de critici fiind constant respinse de Curtea Constituțională ca inadmisibile (a se vedea Decizia nr. 494/2005, Decizia nr. 584/2006, Decizia nr. 192/2008, Decizia nr. 694/2011, Decizia nr. 276/2016, Decizia nr. 56/2017, Decizia nr. 459/2017, Decizia nr. 807/2019, Decizia nr. 374/2020, Decizia nr. 470/2020). De altfel, conform art. 126 alin. (3) din Constituție, „*Înalta Curte de Casație și Justiție asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii de către celelalte instanțe judecătorești*”.

7.1. Faptul că există numeroase instanțe judecătorești care dau prevederilor legale criticate interpretarea și aplicarea solicitată de autorul excepției de neconstituționalitate din prezenta cauză **întărește concluzia inadmisibilității cererii.**

7.2. Curtea Constituțională a considerat că este competentă să realizeze controlul constituționalității unei interpretări constante pe care un text legal a primit-o în practica judecătorească, doar în situația în care respectiva prevedere legală a fost deturnată de la scopul ei legitim — stabilirea scopului legitim revenind tot Curții Constituționale, pe cale de interpretare — printr-o aplicare sistematică, dar eronată. Însă pentru a identifica situațiile în care poate proceda la verificarea constituționalității unei interpretări sau aplicări judiciare a unei prevederi legale, Curtea Constituțională a stabilit un **criteriu** care nu se regăsește în prezenta cauză, anume caracterul continuu, permanent și persistent în timp doar al unei anumite interpretări, adică **existența unei practici judiciare constante și cu un anumit grad de acceptare la nivelul instanțelor**

judecătorești. (A se vedea deciziile nr. 818/2008, nr. 536/2011, nr. 224/2012, nr. 448/2013, nr. 88/2014, nr. 336/2015, nr. 841/2015, nr. 12/2020).

7.3. În schimb, Curtea Constituțională a considerat că nu este de competența sa verificarea constituționalității unor interpretări izolate ale unor prevederi legale, chiar dacă ele ar fi și vădit eronate, întrucât legislația pertinentă oferă remedii procesuale eficiente. În astfel de situații Curtea Constituțională a conchuzionat că a proceda altfel ar echivala cu încălcarea competenței instanțelor judecătorești și ar transforma Curtea Constituțională dintr-o jurisdicție specializată într-o instanță de control judiciar. (A se vedea deciziile nr. 276/2016, nr. 729/2016, nr. 170/2020.)

8. Or, în situația de față, atât autorul excepției de neconstituționalitate, cât și documentarea realizată din oficiu de Curtea Constituțională converg în direcția constatării faptului că practica judiciară în materie nu este unitară, existând numeroase instanțe judecătorești care interpretează și aplică prevederile criticate din Codul de procedură penală în modalitatea solicitată explicit de autorul excepției, după cum există și instanțe judecătorești care procedează diferit.

9. Pe cale de consecință, **neavând atribuții de unificare a practicii judiciare, Curtea Constituțională nu poate să se transforme într-o instanță de control judiciar pentru a spune dreptul în dosarul concret în cadrul căruia a fost ridicată excepția de neconstituționalitate în prezenta cauză. De asemenea, instanțele constituționale, indiferent de rolul pe care îl au sau și-l asumă la un moment dat, mai mult sau mai puțin activ, nu pot deveni legiuitori. Curțile Constituționale nu fac politica legislativă, nu creează legi, ele doar asigură supremația Constituției în limitele competenței date de legiuitorul constituant.**

*
* *

Pentru toate aceste motive, **în dezacord** cu soluția pronunțată cu majoritate de voturi de Curtea Constituțională la punctul 1 din dispozitivul deciziei, considerăm că **excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 400 alin. (1), art. 405 alin. (3) și ale art. 406 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală se impunea a fi respinsă ca inadmisibilă** întrucât:

- **Curtea Constituțională a statuat în mod constant că nu își poate asuma rolul de a crea sau modifica norme juridice și nici nu se poate substitui legislatorului fără a încălca dispozițiile art. 61 din Constituție, potrivit cărora „Parlamentul este [...] unica autoritate legiuitoare a țării”. Or, în prezenta cauză autorul excepției de neconstituționalitate a solicitat jurisdicției constituționale „să impună obligația ca judecătorul să motiveze hotărârea judecătorească la data pronunțării”, ceea ce echivalează cu transformarea Curții Constituționale în legiuitor pozitiv în condițiile în care nicio prevedere din Constituție nu permite Curții o astfel de conduită și nici nu impune o astfel de obligație instanțelor judecătorești.**

- **În plus, Curtea Constituțională nu este competentă să soluționeze cereri cu privire la modalitatea de interpretare și aplicare a dispozițiilor legale fără a încălca dispozițiile art. 126 alin. (3) din Constituție, potrivit cărora „Înalta Curte de Casație și Justiție asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii de către celelalte instanțe judecătorești”.**

Judecători,

dr. Livia-Doina Stanciu

prof. univ. dr. Elena-Simina Tănăsescu

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL SĂNĂȚĂII

ORDIN

**privind modificarea Ordinului ministrului sănătății publice nr. 895/2006
pentru aprobarea Reglementărilor privind autorizarea de punere pe piață
și supravegherea medicamentelor de uz uman și pentru abrogarea Ordinului ministrului
sănătății publice nr. 1.203/2006 privind aprobarea modalității de radiere de către Agenția Națională
a Medicamentului a cererilor de autorizare de punere pe piață pentru medicamente de uz uman**

Văzând Referatul de aprobare nr. IM 439 din 29.04.2021 al Direcției politica medicamentului, dispozitivelor și tehnologiilor medicale și adresele Agenției Naționale a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale din România nr. 40.470E din 17.01.2019, nr. 62.017E din 12.06.2020 și nr. 62.017E din 28.01.2021, înregistrate la Ministerul Sănătății cu nr. 641 din 18.01.2019, respectiv cu nr. 66.566 din 12.06.2020 și nr. 66.566 din 29.01.2021,

având în vedere prevederile cap. III și X ale titlului XVIII din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

ținând cont de prevederile art. 4 alin. (3) pct. 1 din Legea nr. 134/2019 privind reorganizarea Agenției Naționale a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale, precum și pentru modificarea unor acte normative,

în temeiul art. 7 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 144/2010 privind organizarea și funcționarea Ministerului Sănătății, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul sănătății emite următorul ordin:

Art. I. — Ordinul ministrului sănătății publice nr. 895/2006 pentru aprobarea Reglementărilor privind autorizarea de punere pe piață și supravegherea medicamentelor de uz uman, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 660 din 1 august 2006, cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. **Titlul se modifică și va avea următorul cuprins:**

„ORDIN

pentru aprobarea Reglementărilor privind

autorizarea/reînnoirea autorizației de punere pe piață

și supravegherea medicamentelor de uz uman”

2. **Articolul 1 se modifică și va avea următorul cuprins:**
„Art. 1. — Se aprobă Reglementările privind autorizarea/reînnoirea autorizației de punere pe piață și supravegherea medicamentelor de uz uman, prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.”

3. **Anexa se modifică și se înlocuiește cu anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.**

Art. II. — La data intrării în vigoare a prezentului ordin se abrogă Ordinul ministrului sănătății publice nr. 1.203/2006 privind aprobarea modalității de radiere de către Agenția Națională a Medicamentului a cererilor de autorizare de punere pe piață pentru medicamente de uz uman, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 832 din 10 octombrie 2006.

Art. III. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul sănătății,
Ioana Mihăilă

București, 29 aprilie 2021.
Nr. 551.

ANEXĂ

(Anexa la Ordinul nr. 895/2006)

REGLEMENTĂRI

privind autorizarea/reînnoirea autorizației de punere pe piață și supravegherea medicamentelor de uz uman

CAPITOLUL I Dispoziții generale

Art. 1. — (1) Prezentele reglementări sunt elaborate în aplicarea cap. III „Punerea pe piață” și cap. X „Farmacovigilența” din titlul XVIII „Medicamentul” din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Prezentele reglementări sunt aplicabile în cazul cererilor de autorizare de punere pe piață, precum și al cererilor de reînnoire a autorizațiilor de punere pe piață, depuse prin procedură națională, prin procedura de recunoaștere mutuală și prin procedura descentralizată.

(3) În cazul cererilor de autorizare de punere pe piață prin procedură națională se aplică recomandările ghidurilor

referitoare la procedura descentralizată, elaborate de Grupul de coordonare prevăzut la art. 742 alin. (1) din Legea nr. 95/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care pot fi accesate pe website-ul organismului intitulat „Șefii agențiilor medicamentului” (Heads of Medicines Agencies), <http://www.hma.eu/abouthma.html>.

(4) În cazul cererilor de reînnoire a autorizației de punere pe piață prin procedură națională se aplică recomandările ghidului de bună practică al Grupului de coordonare menționat la alin. (3), versiunea în vigoare la momentul evaluării cererii, care poate fi accesat pe website-ul organismului intitulat „Șefii agențiilor medicamentului (Heads of Medicines Agencies)”; <http://www.hma.eu/95.html>.

(5) Medicamentele de uz uman sunt autorizate/reînnoite prin procedura de recunoaștere mutuală și procedura descentralizată, în conformitate cu dispozițiile secțiunii a 5-a a cap. III din titlul XVIII din Legea nr. 95/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ale ghidurilor Agenției Naționale a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale din România, denumită în continuare ANMMDR, precum și ale Grupului de coordonare, care sunt publicate pe website-ul organismului intitulat „Șefii agențiilor medicamentului” (Heads of Medicines Agencies), <http://www.hma.eu/abouthma.html>.

Art. 2. — Medicamentele de uz uman pot fi puse pe piață în România numai după eliberarea autorizației de punere pe piață de către ANMMDR, în conformitate cu prevederile prezentelor reglementări, sau după emiterea deciziei Comisiei Europene pentru medicamentele autorizate prin procedura centralizată.

Art. 3. — Autorizația de punere pe piață este eliberată de ANMMDR, pentru medicamentele de uz uman care îndeplinesc condițiile de calitate, siguranță și eficacitate prevăzute la art. 706 din Legea nr. 95/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 4. — ANMMDR autorizează pentru punere pe piață medicamentele de uz uman, precum și generatorii de radionuclizi, kiturile și precursorii radionuclidici, așa cum sunt aceștia definiți la art. 699 pct. 1, 5—11, 33 și 34 din Legea nr. 95/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 5. — ANMMDR decide asupra validării și evaluării documentației dosarelor depuse în vederea obținerii autorizației de punere pe piață, precum și asupra eliberării, modificării, suspendării sau retragerii autorizației de punere pe piață a unui medicament de uz uman, în concordanță cu prevederile legale în vigoare.

CAPITOLUL II

Depunerea cererilor de autorizare de punere pe piață

Art. 6. — (1) În vederea începerii procedurii de autorizare de punere pe piață a unui medicament de uz uman, solicitantul trebuie să depună la ANMMDR o cerere conform versiunii în vigoare a modelului publicat pe website-ul Agenției Europene pentru Medicamente, <http://esubmission.ema.europa.eu/eaf/index.html/>, respectiv pe site-ul Eudralex vol. 2B, https://ec.europa.eu/health/documents/eudralex/vol-2_en, pentru medicamentele homeopate.

(2) Cererea de autorizare de punere pe piață trebuie să fie însoțită de documentele și informațiile menționate la art. 706 alin. (4) și (5) din Legea nr. 95/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și prezentate în anexa la Ordinul ministrului sănătății publice nr. 906/2006 pentru aprobarea Normelor și protocoalelor analitice, farmacotoxicologice și clinice referitoare la testarea medicamentelor, cu modificările ulterioare, și la art. 783 din Legea nr. 95/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

(3) În cazul unui generator de radionuclizi, cererea de autorizare de punere pe piață trebuie să conțină și informațiile și documentele menționate la art. 707 din Legea nr. 95/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 7. — În conformitate cu dispozițiile titlului XVIII „Medicamentul” din Legea nr. 95/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, pot exista următoarele tipuri de cereri de autorizare:

a) cerere de autorizare de punere pe piață bazată pe documentație proprie, completă, cu date administrative și informații privind calitatea, siguranța și eficacitatea medicamentului. Documentația depusă pentru o astfel de cerere de autorizare de punere pe piață este cea menționată la art. 706 alin. (4) și (5) și art. 783 din Legea nr. 95/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

b) cerere de autorizare de punere pe piață pentru care nu se cer studii toxicologice, farmacologice și clinice proprii.

Solicitantului nu i se va cere să prezinte rezultatele testelor toxicologice și farmacologice sau rezultatele studiilor clinice proprii, dacă acesta poate demonstra că:

1. medicamentul este un generic al unui medicament de referință, așa cum este definit la art. 708 alin. (1) și alin. (2) lit. a) din Legea nr. 95/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

2. medicamentul conține una sau mai multe substanțe active cu utilizare medicală bine stabilită, conform art. 709 din Legea nr. 95/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

3. după eliberarea autorizației de punere pe piață, deținătorul autorizației de punere pe piață a medicamentului de referință, în baza consimțământului scris și informat, permite utilizarea documentației farmaceutice, preclinice și clinice din dosarul medicamentului, în vederea examinării solicitărilor ulterioare, conform art. 711 din Legea nr. 95/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

c) cerere de autorizare de punere pe piață pentru care este necesară furnizarea rezultatelor unor teste preclinice și a unor studii clinice corespunzătoare statutului de încadrare a medicamentului:

1. atunci când, conform art. 708 alin. (3) din Legea nr. 95/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, medicamentul nu se încadrează în definiția unui medicament generic;

2. atunci când, conform art. 708 alin. (4) din Legea nr. 95/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, medicamentul biologic, similar cu un medicament biologic de referință, nu îndeplinește condițiile pentru a se încadra în definiția medicamentului generic;

3. atunci când, conform art. 710 din Legea nr. 95/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, medicamentele conțin substanțe active care intră în compoziția unor medicamente autorizate, dar care nu au fost încă utilizate într-o combinație în scop terapeutic;

4. medicamente din plante medicinale cu utilizare tradițională, conform art. 718 din Legea nr. 95/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

5. medicamente homeopate, conform art. 714 din Legea nr. 95/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare; solicitantul depune la ANMMDR cererea pentru medicamente homeopate conform modelului prevăzut la art. 6 alin. (1).

Art. 8. — (1) Odată cu documentația menționată la art. 6 alin. (2), solicitantul trebuie să depună și rapoartele detaliate ale experților, în conformitate cu prevederile art. 713 alin. (3) din Legea nr. 95/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și ale părții I — Cerințele dosarului standardizat de autorizare de punere pe piață pct. 2 modulul 2 — Rezumate din anexa la Ordinul ministrului sănătății publice nr. 906/2006, cu modificările ulterioare.

(2) În acord cu calificarea și experiența profesională, experții trebuie:

a) să furnizeze rapoarte detaliate care să cuprindă observațiile lor asupra documentației chimice, farmaceutice și biologice (modulul 3 din dosarul standardizat de autorizare), documentației nonclinice (modulul 4 din dosarul standardizat de autorizare) și documentației clinice (modulul 5 din dosarul standardizat de autorizare) prevăzute în anexa la Ordinul ministrului sănătății publice nr. 906/2006, cu modificările ulterioare, cu descrierea obiectivă a rezultatelor din punct de vedere calitativ și cantitativ;

b) să prezinte observațiile în conformitate cu prevederile părții I — Cerințele dosarului standardizat de autorizare de punere pe piață pct. 2 modulul 2 — Rezumate din anexa la Ordinul ministrului sănătății publice nr. 906/2006, cu modificările ulterioare;

c) dacă este cazul, să precizeze motivele pentru utilizarea datelor bibliografice menționate la art. 7 lit. b) pct. 2.

Art. 9. — (1) Pentru medicamentele care conțin entități chimice, cererea de autorizare de punere pe piață trebuie să fie însoțită de machetele ambalajelor; în timpul procedurii de evaluare se pot solicita eșantioane de medicament, prezentate în ambalajele care urmează să fie puse pe piață sau în machete ale acestora (ori în ambalaje autorizate în țara de origine și prezentate într-o limbă de circulație internațională).

(2) Pentru produsele biologice, cererea de autorizare de punere pe piață trebuie să fie însoțită de numărul necesar de eșantioane în acord cu specificația de calitate pentru efectuarea analizei complete, precum și de sumarul protocolului de lot și certificatul de conformitate emis de producător.

(3) ANMDDMR poate solicita analiza de laborator, conform prevederilor art. 728 lit. b) din Legea nr. 95/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, pentru a verifica procedurile analitice propuse de fabricant. În acest caz, în maximum 100 de zile de la validarea cererii de autorizare se transmite solicitantului o adresă prin care i se cere să transmită, în vederea analizei de laborator, următoarele materiale: eșantioane de medicament prezentate în ambalajele în care urmează să fie puse pe piață sau în machete ale ambalajelor, în cantitățile necesare pentru a permite verificarea metodelor de analiză prezentate în documentația chimico-farmaceutică și biologică, precum și etaloane din substanța activă și impurități sau alte componente; dacă medicamentul este prezentat în mai multe mărimi de ambalaj, analiza de laborator se efectuează pe produsul ambalat în cea mai mică mărime de ambalaj.

(4) ANMDDMR poate solicita, în timpul procesului de evaluare a documentației, efectuarea unei inspecții la locul/locurile de fabricație și/sau a unei inspecții la locul/locurile de desfășurare a testelor preclinice și/ori a studiilor clinice, precum și/sau o inspecție la deținătorul autorizației de punere pe piață ori la oricare dintre firmele angajate de către deținătorul autorizației de punere pe piață pentru efectuarea activităților descrise în cap. X al titlului XVIII din Legea nr. 95/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, pentru verificarea îndeplinirii cerințelor și conformității sistemului de farmacovigilență de către inspectorii ANMDDMR, conform prevederilor art. 728 lit. d) și art. 857 alin. (8) lit. d) și e) din Legea nr. 95/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 10. — Pentru fiecare formă farmaceutică și concentrație diferită ale unui medicament, prezentate sub aceeași denumire comercială, se depune cerere de autorizare de punere pe piață separată.

Art. 11. — (1) Cererea electronică de autorizare și scrisoarea care însoțește depunerea documentației de autorizare se transmit, semnate, împreună cu documentația pentru autorizarea de punere pe piață în format electronic, prin portalul comun de aplicare electronică, CESP, pe site-ul <https://cesportal.hma.eu/Account/Login?ReturnUrl=%2f>, sau pe suport electronic (CD/DVD), modulele 1—5 în format eCTD (document electronic tehnic comun).

(2) Documentația de autorizare se poate transmite, alternativ, și pe suport electronic (CD/DVD), însoțită de originalele semnate, pe suport hârtie, ale cererii electronice de autorizare și ale scrisorii de însoțire prevăzute la alin. (1).

(3) În scrisoarea de însoțire a documentației de autorizare solicitantul trebuie să menționeze conformitatea datelor existente în documentația depusă în format electronic/pe suport electronic cu documentația originală.

(4) Datele suplimentare solicitate pentru cererile de autorizare prin procedurile de recunoaștere mutuală sau descentralizată se pot accesa pe website-ul organismului intitulat „Șefii agențiilor medicamentului” (Heads of Medicines Agencies), <http://www.hma.eu/>.

Art. 12. — Documentația trebuie prezentată strict în ordinea prevăzută în documentul tehnic comun publicat în Eudralex volumul 2B.

Art. 13. — Documentația se depune/transmite în limba română sau engleză.

Art. 14. — (1) Tariful de autorizare de punere pe piață, prevăzut la art. 893 din Legea nr. 95/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și tarifele aprobate prin ordin al ministrului sănătății pentru activitățile desfășurate de ANMDDMR, conform prevederilor prezentelor reglementări, se plătesc conform normelor ANMDDMR privind modul de efectuare a plății.

(2) Dacă a fost necesară analiza de laborator, tarifele pentru controlul de laborator, aprobate prin ordin al ministrului sănătății, se plătesc după finalizarea analizei de laborator.

(3) Dacă este cazul, în etapa de validare a cererii de autorizare se fac regularizări ale tarifelor, astfel încât acestea să corespundă tipului de medicament pentru care se solicită autorizarea.

CAPITOLUL III

Procedura de autorizare de punere pe piață

Art. 15. — (1) În cazul cererilor de autorizare prin procedură națională, solicitanții depun în format letric la ANMDDMR sau prin mijloacele electronice de transmitere la distanță, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, scrisoarea de intenție și formularul pentru plata tarifului de autorizare corespunzătoare tipului de medicament pentru care se solicită autorizarea, semnate în original sau prin semnătură electronică, cu maximum 30 de zile înaintea depunerii cererii de autorizare și a documentației prevăzute în cap. II.

(2) În cazul cererilor de autorizare prin procedurile de recunoaștere mutuală și descentralizată, solicitanții depun în format letric la ANMDDMR sau prin mijloacele electronice de transmitere la distanță, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, scrisoarea de intenție și formularul pentru plata tarifului de autorizare corespunzătoare tipului de medicament pentru care se solicită autorizarea, semnate în original sau prin semnătură electronică, cu maximum 14 zile înaintea depunerii cererii de autorizare și a documentației prevăzute în cap. II.

Art. 16. — (1) ANMDDMR validează cererea de autorizare prin procedură națională în termen de maximum 30 de zile de la data confirmării încasării sumelor aferente tarifelor prevăzute la art. 14 alin. (1) și a depunerii/transmiterii cererii de autorizare și a documentației, iar în cazul procedurilor de recunoaștere mutuală și descentralizată, în termen de maximum 14 zile de la data depunerii/transmiterii cererii de autorizare și a documentației prevăzute în cap. II, după confirmarea încasării sumelor aferente tarifelor prevăzute la art. 14 alin. (1).

(2) Prin excepție de la prevederile alin. (1), dacă în etapa de validare a documentației prevăzute la cap. II se constată că aceasta nu este completă, lista cu documentele/informațiile necesare pentru validarea cererii de autorizare se transmite solicitantului în cazul procedurii naționale, respectiv solicitantului și statului membru de referință în cazul procedurilor de recunoaștere mutuală și descentralizată.

(3) În situația prevăzută la alin. (2), ANMDDMR validează cererea de autorizare și documentația depusă/transmisă în susținerea cererii, doar după primirea tuturor documentelor/informațiilor solicitate.

(4) În cazul procedurii naționale, după notificarea solicitantului cu privire la validarea cererii de autorizare, începe să se deruleze perioada de 210 zile prevăzută la art. 726 din Legea nr. 95/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, pentru evaluarea documentației privind eliberarea autorizației de punere pe piață.

(5) În cazul procedurii de recunoaștere mutuală și descentralizată, după notificarea solicitantului și a statului

membru de referință cu privire la validarea cererii de autorizare și informarea ANMDMR de către statul membru de referință cu privire la demararea procedurii de autorizare, începe să se deruleze perioada de 210 zile prevăzută la art. 726 din Legea nr. 95/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, pentru evaluarea documentației privind eliberarea autorizației de punere pe piață.

Art. 17. — În conformitate cu dispozițiile art. 714 alin. (2), art. 724 alin. (1) și art. 728 din Legea nr. 95/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ANMDMR verifică conformitatea documentației depuse cu prevederile art. 706, 708—711, 714 sau 718, după caz, din Legea nr. 95/2006 republicată, cu modificările și completările ulterioare, și ale Ordinului ministrului sănătății publice nr. 906/2006, cu modificările ulterioare, și examinează dacă toate condițiile pentru eliberarea autorizației de punere pe piață sunt îndeplinite.

Art. 18. — (1) În cazul în care, în timpul procedurii de evaluare a cererilor depuse prin procedură națională, se constată că documentele/informațiile transmise nu sunt complete sau conforme, termenul prevăzut la art. 16 alin. (4) se suspendă până la furnizarea de către solicitant, în termenele prevăzute la art. 27, a documentelor/informațiilor solicitate de către ANMDMR.

(2) În cazul în care, în timpul procedurii de evaluare a cererilor depuse prin procedura de recunoaștere mutuală și descentralizată, se constată că documentele/informațiile transmise nu sunt complete sau conforme, termenul prevăzut la art. 16 alin. (5) se suspendă conform procedurii prevăzute de ghidurile publicate pe website-ul: <http://www.hma.eu>.

(3) Răspunsurile la solicitările formulate de ANMDMR se prezintă în format eCTD și se pot depune prin CESP sau pe suport electronic (CD/DVD); pentru procedurile de recunoaștere mutuală și descentralizată se acceptă depunerea răspunsurilor și prin e-mail/Eudralink, conform documentului publicat pe website-ul: <http://www.hma.eu>, în vigoare.

Art. 19. — Procesul de evaluare a documentației de autorizare se finalizează de către evaluatori cu emiterea și transmiterea către Comisia de autorizare de punere pe piață a unui raport final cu recomandarea autorizării de punere pe piață a medicamentului respectiv sau a unui raport final cu recomandarea refuzării autorizării de punere pe piață.

Art. 20. — (1) În situația prevăzută la art. 9 alin. (3), dacă se transmite solicitantului o adresă cu solicitări de eșantioane de medicament, etaloane de substanță activă și impurități sau alte componente necesare analizei de laborator (de exemplu: substanțe de referință nedisponibile comercial, amestecuri placebo etc.), intervalul de timp prevăzut la art. 16 alin. (4) și (5) se suspendă până la emiterea de către ANMDMR a rezultatelor și concluziilor privind analiza de laborator.

(2) Face excepție de la prevederile alin. (1) vaccinul gripal aflat sub incidența procedurii de autorizare, pentru care verificarea metodologiei de control și a probelor se organizează în așa fel încât testarea să fie efectuată în maximum 60 de zile de la data transmiterii lor.

Art. 21. — (1) După emiterea rapoartelor de evaluare finale și a eliberării certificatului/certificatelor de analiză, în cazul în care a fost solicitată analiza de laborator, ANMDMR decide asupra eliberării autorizației de punere pe piață.

(2) Pentru cererile de autorizare prin procedurile de recunoaștere mutuală și prin procedură descentralizată, rezumatul caracteristicilor produsului, prospectul și informațiile privind etichetarea aprobate în procedura europeană respectivă, împreună cu machetele, trebuie traduse în limba română de către solicitanți și transmise în format electronic la ANMDMR pentru evaluare, în conformitate cu ghidurile Grupului de coordonare menționat la art. 1 alin. (3), publicate pe website-ul: <http://www.hma.eu/cmdh.html>.

(3) În cazul procedurilor de recunoaștere mutuală și descentralizată, ANMDMR redactează anexele (prospectul, rezumatul caracteristicilor produsului și informațiile privind

etichetarea) numai după transmiterea de către statul membru de referință a scrisorii de încheiere favorabile a procedurii europene respective, a traducerii acestor anexe în limba română de către solicitanți și formularea opiniei favorabile a Comisiei de autorizare de punere pe piață.

Art. 22. — ANMDMR emite autorizația de punere pe piață, împreună cu cele 5 anexe ale acesteia, după verificarea și confirmarea încasării tuturor sumelor aferente procedurii de autorizare, conform art. 14 alin. (1) și (2).

Art. 23. — Autorizația de punere pe piață conține datele de identificare a medicamentului (nume de înregistrare, compoziție, deținătorul autorizației de punere pe piață, fabricantul sau, după caz, fabricanții responsabili de eliberarea seriei de produs finit, clasificare ATC, mod de eliberare, ambalaj, termen de valabilitate, condiții de păstrare, rapoarte periodice actualizate privind siguranța, plan de management al riscului, măsuri suplimentare de reducere la minimum a riscului, angajamente specifice pentru îndeplinirea măsurilor postautorizare, condiții postautorizare în baza art. 731 sau 732 din Legea nr. 95/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, după caz, precum și numărul autorizației de punere pe piață) și este însoțită de 5 anexe: prospect, rezumatul caracteristicilor produsului, informații privind etichetarea, date privind compoziția calitativă și cantitativă a medicamentului și date privind fabricația medicamentului, redactate în conformitate cu dispozițiile ghidurilor europene incluse în volumul 2 al publicației Comisiei Europene „Regulile care guvernează medicamentele de uz uman în Uniunea Europeană”, respectiv ale Ghidului Comisiei privind rezumatul caracteristicilor produsului din septembrie 2009, elaborat în acord cu prevederile Directivei 2001/83/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 6 noiembrie 2001 de instituire a unui cod comunitar cu privire la medicamentele de uz uman.

Art. 24. — (1) Medicamentele autorizate de punere pe piață se înscriu în Nomenclatorul cuprinzând medicamentele de uz uman autorizate de punere pe piață în România.

(2) Numărul autorizației de punere pe piață trebuie să fie înscris pe ambalajul secundar al medicamentului; numărul este format din 3 grupuri de cifre, care reprezintă:

- numărul autorizației de punere pe piață;
- anul autorizării;
- numărul corespunzător mărimilor de ambalaj autorizate.

Art. 25. — În situația prevăzută la art. 738 alin. (9) din Legea nr. 95/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, documentația se păstrează și se arhivează la ANMDMR.

CAPITOLUL IV

Radierea cererii de autorizare de punere pe piață

Art. 26. — ANMDMR radiază cererile de autorizare de punere pe piață pentru medicamente de uz uman în situațiile în care cererile nu pot fi soluționate din motive ce țin de nerespectarea de către solicitant a obligațiilor care îi revin potrivit prevederilor legale.

Art. 27. — ANMDMR procedează la radierea cererii de autorizare de punere pe piață depuse prin procedura națională în oricare dintre următoarele situații:

- când nu s-a efectuat plata tarifelor aferente unei cereri de autorizare de punere pe piață în maximum 60 de zile de la emiterea facturii de către ANMDMR;
- când solicitantul nu a depus cererea de autorizare și documentația prevăzută la cap. II în maximum 30 de zile;
- când solicitantul nu a completat documentația integral sau nu a răspuns solicitărilor de clarificare formulate de ANMDMR, după cum urmează:

1. în maximum 90 de zile de la data confirmării primirii primei adrese cu toate solicitările consolidate referitoare la documentația de susținere a autorizării medicamentului;

2. în maximum 40 de zile de la data confirmării primirii celei de a doua adrese cu toate solicitările consolidate referitoare la documentația de susținere a autorizării medicamentului;

3. în maximum 30 de zile de la data confirmării primirii celei de a treia adrese cu toate solicitările consolidate referitoare la documentația de susținere a autorizării medicamentului.

Art. 28. — În cazuri excepționale și numai pe baza unei justificări adecvate, solicitantul poate depune o cerere de prelungire a perioadei de completare a documentației conform solicitărilor de clasificare formulate de ANMDDMR conform art. 27 lit. c) în maximum 60 de zile de la data comunicării primei adrese de solicitare. ANMDDMR evaluează cererea de prelungire și informează solicitantul asupra admiterii sau respingerii acesteia, în maximum 30 de zile de la depunerea cererii de prelungire a perioadei de completare a documentației.

Art. 29. — Sumele plătite de solicitant în contul ANMDDMR nu se returnează în cazul radierei cererilor de autorizare de punere pe piață.

Art. 30. — (1) Radierea cererii de autorizare nu împiedică solicitantul să depună la ANMDDMR o nouă cerere de autorizare de punere pe piață.

(2) Depunerea unei noi cereri de autorizare de punere pe piață pentru medicamentele a căror cerere a fost radiată obligă la reluarea în întregime a procedurii de autorizare, prin depunerea unei noi documentații, în conformitate cu reglementările legale în vigoare, și plata unor noi tarife de autorizare conform art. 14 alin. (1) și (2).

Art. 31. — Prevederile art. 27 lit. a) și art. 29 și 30 se aplică și cererilor de autorizare de punere pe piață depuse prin procedurile de recunoaștere mutuală sau descentralizată.

CAPITOLUL V

Refuzul autorizării de punere pe piață

Art. 32. — ANMDDMR poate refuza autorizarea de punere pe piață a unui medicament, în conformitate cu prevederile art. 740 din Legea nr. 95/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 33. — În cazul unei opinii nefavorabile a Comisiei de autorizare de punere pe piață a ANMDDMR, solicitantul este anunțat în scris despre refuzarea autorizării de punere pe piață; refuzarea autorizării de punere pe piață este însoțită de un raport justificativ care se bazează pe concluziile rapoartelor de evaluare și care conține motivele de refuzare a autorizării.

Art. 34. — În termen de 30 de zile de la primirea raportului justificativ de refuzare a autorizării de punere pe piață, solicitantul poate transmite ANMDDMR o contestație motivată, la care se vor anexa documente justificative.

Art. 35. — Decizia ANMDDMR privind soluționarea contestației se comunică solicitantului în termen de 30 de zile de la primirea acesteia; decizia de soluționare a contestației poate fi atacată la instanța judecătorească de contencios administrativ competentă în condițiile Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare.

CAPITOLUL VI

Reînnoirea autorizății de punere pe piață

Art. 36. — (1) Autorizația de punere pe piață este valabilă timp de 5 ani și poate fi reînnoită la cererea deținătorului acesteia, pe baza reevaluării raportului risc-beneficiu de către ANMDDMR, dacă această autoritate a eliberat autorizația.

(2) Autorizația de punere pe piață reînnoită este valabilă pentru o perioadă nelimitată, conform prevederilor art. 738 alin. (4) din Legea nr. 95/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

(3) Prin excepție de la alin. (2), ANMDDMR poate decide, din motive justificate legate de farmacovigilență, inclusiv de expunerea unui număr insuficient de pacienți la medicamentul respectiv, să impună o reînnoire suplimentară pe o perioadă de

5 ani, în conformitate cu dispozițiile art. 738 alin. (4) din Legea nr. 95/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 37. — (1) Cererea pentru reînnoirea autorizății de punere pe piață se depune la ANMDDMR cu cel puțin 9 luni înainte de data expirării autorizății de punere pe piață, conform prevederilor art. 738 alin. (2) din Legea nr. 95/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Solicitantul depune la ANMDDMR: o cerere de reînnoire a autorizății de punere pe piață a medicamentelor de uz uman, al cărei model este publicat pe website-ul <http://esubmission.ema.europa.eu/eaf/index.html/>, formularul de plată a tarifului de autorizare conform art. 893 din Legea nr. 95/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și a tarifelor corespunzătoare procedurilor de reînnoire aprobate prin ordin al ministrului sănătății pentru activitatea de reînnoire desfășurată de ANMDDMR, versiunea consolidată a dosarului cu privire la calitate, siguranță și eficacitate, inclusiv evaluarea datelor conținute de rapoartele privind reacțiile adverse suspectate și rapoartele periodice actualizate privind siguranța, transmise în conformitate cu cap. X din Legea nr. 95/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și orice alte informații noi relevante care pot afecta raportul risc-beneficiu al medicamentului, precum și lista tuturor variațiilor depuse după acordarea autorizății de punere pe piață.

(3) Cererea electronică de reînnoire a autorizății de punere pe piață, scrisoarea care însoțește depunerea documentației de reînnoire, semnate, și documentația pentru reînnoirea autorizății de punere pe piață se depun în format electronic prin CESP sau pe suport electronic (CD/DVD), modulele 1 și 2 în format eCTD-EU; în cazul depunerii documentației de reînnoire a autorizății de punere pe piață pe suport electronic (CD/DVD), aceasta este însoțită de originalele semnate, pe suport hârtie, ale cererii electronice de reînnoire a autorizății de punere pe piață și ale scrisorii de însoțire.

(4) Solicitantul depune documentele menționate în cererea de reînnoire a autorizății de punere pe piață.

(5) ANMDDMR derulează procedura de reînnoire a autorizațiilor de punere pe piață conform prevederilor art. 1 alin. (4) și (5) din prezentele reglementări.

(6) ANMDDMR solicită informații/documente suplimentare cu privire la documentația de susținere a reînnoirii autorizății de punere pe piață prin procedură națională, de recunoaștere mutuală sau descentralizată, conform cerințelor documentelor actualizate publicate pe website-ul <http://www.hma.eu/cmdh.html>.

Art. 38. — Documentația prevăzută la art. 37 se depune/transmite în limba română sau engleză.

Art. 39. — (1) Prevederile art. 15 și art. 16 alin. (1)–(3) se aplică în mod corespunzător și cu privire la procedura de reînnoire a autorizațiilor de punere pe piață.

(2) În cazul procedurii naționale, după notificarea solicitantului cu privire la validarea cererii de reînnoire începe să se deruleze perioada de evaluare a documentației privind eliberarea reînnoirii autorizății de punere pe piață, cu respectarea termenului de maximum 90 de zile.

(3) În cazul procedurii de recunoaștere mutuală și descentralizată, după notificarea solicitantului și a statului membru de referință cu privire la validarea cererii de reînnoire și informarea ANMDDMR de către statul membru de referință cu privire la demararea procedurii de reînnoire, începe să se deruleze perioada de evaluare a documentației privind eliberarea reînnoirii autorizății de punere pe piață, conform calendarului prevăzut în ghidul de bună practică al Grupului de coordonare menționat la art. 1 alin. (3), versiunea în vigoare la momentul evaluării cererii, care poate fi accesat pe website-ul organismului intitulat „Șefii agențiilor medicamentului (Heads of Medicines Agencies)”, <http://www.hma.eu/95.html>.

Art. 40. — În cazul în care în timpul procedurii de evaluare a cererilor depuse prin procedură națională se constată că documentele/informațiile transmise nu sunt complete sau conforme, ANMDMR poate formula solicitări, iar termenul prevăzut la art. 39 alin. (2) se suspendă până la furnizarea de către solicitant a documentelor/informațiilor solicitate de către ANMDMR.

Art. 41. — ANMDMR procedează la radierea cererii de reînnoire a autorizației de punere pe piață depuse prin procedura națională, dacă solicitantul nu a completat documentația de susținere sau nu a răspuns întrebărilor de clarificare formulate de ANMDMR, în 30 de zile de la data confirmării primirii adresei cu solicitări; în cazuri excepționale și numai pe baza unei justificări adecvate, solicitantul poate depune o cerere de prelungire a perioadei de răspuns, în maximum 15 zile de la primirea solicitărilor. ANMDMR evaluează cererea de prelungire și informează solicitantul cu privire la admiterea sau respingerea acesteia, în maximum 15 zile de la depunerea cererii de prelungire a perioadei de răspuns.

Art. 42. — Prevederile art. 18—25 cu privire la procesul de evaluare și de emitere a autorizației de punere pe piață, precum și cele ale cap. V referitor la refuzul autorizării de punere pe piață se aplică în mod corespunzător și cu privire la procesul de evaluare, de reînnoire a autorizației de punere pe piață și de refuz al reînnoirii autorizației de punere pe piață.

CAPITOLUL VII

Suspendarea și retragerea autorizației de punere pe piață

Art. 43. — (1) În cazurile în care sănătatea populației este pusă în pericol, la solicitarea Ministerului Sănătății sau prin autosesizare, ANMDMR poate suspenda sau retrage autorizația de punere pe piață a unui medicament de uz uman în conformitate cu dispozițiile art. 844 alin. (4) și art. 864 din Legea nr. 95/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Suspendarea încetează când sunt rezolvate situațiile care au stat la baza deciziei respective, iar Comisia de autorizare de punere pe piață decide revocarea măsurii impuse.

Art. 44. — În situația în care autorizația de punere pe piață sau reînnoirea acesteia se acordă sub rezerva asumării de către deținătorul autorizației de punere pe piață a unor angajamente, iar acestea nu sunt respectate în termenul acceptat de către deținătorul autorizației de punere pe piață printr-o declarație pe proprie răspundere, ANMDMR suspendă autorizația de punere pe piață până la îndeplinirea angajamentelor.

Art. 45. — ANMDMR acordă sau retrage autorizația de punere pe piață ori modifică termenii acesteia pentru a fi în acord cu decizia Comisiei Europene, în termen de 30 de zile după notificare, în baza art. 749 alin. (3) din Legea nr. 95/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 46. — În cazul în care, în orice etapă a unei proceduri de arbitraj menționate la art. 746 alin. (1) din Legea nr. 95/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, apare necesitatea unor acțiuni urgente de protecție a sănătății publice, în baza art. 746 alin. (6) din Legea nr. 95/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ANMDMR poate suspenda autorizația de punere pe piață și poate interzice utilizarea medicamentului în cauză în România până la adoptarea unei decizii definitive a Comisiei Europene; ANMDMR informează Comisia Europeană, Agenția Europeană a Medicamentelor și celelalte state membre cu privire la motivele acțiunii sale nu mai târziu de următoarea zi lucrătoare.

Art. 47. — O autorizație de punere pe piață poate fi retrasă și în urma solicitării fabricantului medicamentului sau a deținătorului acesteia.

Art. 48. — După comunicarea către Ministerul Sănătății și, după caz, către Casa Națională de Asigurări de Sănătate a deciziei ANMDMR privind modificarea, suspendarea sau retragerea autorizației de punere pe piață, aceasta se comunică și deținătorului autorizației de punere pe piață.

CAPITOLUL VIII

Supravegherea medicamentelor de uz uman

Art. 49. — (1) ANMDMR urmărește dacă eficacitatea, siguranța și calitatea medicamentelor de uz uman se confirmă după autorizarea de punere pe piață, în timpul utilizării în terapeutică. În acest scop, ANMDMR:

a) prin activitatea de inspecție, verifică în rețeaua de distribuție calitatea medicamentelor care au fost autorizate de punere pe piață în România (prelevarea și analiza de laborator a medicamentelor prelevate din întreaga rețea de distribuție, rezolvarea reclamațiilor, alerte rapide etc.);

b) primește, prin Sistemul național de farmacovigilență, de la deținătorii autorizațiilor de punere pe piață, medici, alți profesioniști din domeniul sănătății și de la pacienți informații privind reacții adverse, intoxicații, interacțiuni, dezvoltarea rezistenței, lipsa eficacității, utilizarea greșită, abuzul de medicamente, precum și alte date de farmacovigilență semnalate pentru unele medicamente de uz uman autorizate în vederea punerii pe piață în România;

c) aplică în activitatea de farmacovigilență normele de punere în aplicare adoptate de Comisia Europeană pentru a armoniza desfășurarea activităților de farmacovigilență, conform art. 853 din Legea nr. 95/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și colaborează cu Agenția Europeană pentru Medicamente și alte părți interesate pentru elaborarea de ghiduri, în scopul facilitării desfășurării activităților de farmacovigilență în cadrul Uniunii Europene, în conformitate cu prevederile art. 854 din Legea nr. 95/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

d) participă la rezolvarea unor notificări privind posibila existență a unor medicamente falsificate.

(2) Pentru medicamentele imunologice și derivate din sânge sau plasmă umană, provenite din țări membre ale Uniunii Europene, care urmează să fie comercializate în România după autorizare, deținătorii autorizației de punere pe piață sunt obligați să prezinte ANMDMR certificatul de eliberare oficială a seriei pentru seria importată, emis de autoritatea de control a statului membru respectiv, precum și scrisoarea de informare privind intenția de comercializare.

(3) În cazul medicamentelor imunologice și derivate din sânge sau plasmă umană pentru care a fost efectuată eliberarea oficială a seriilor de către o autoritate de control dintr-un stat membru al Uniunii Europene, ANMDMR avizează circulația produsului biologic respectiv pe teritoriul României, bazându-se pe certificatul de eliberare oficială a seriei, emis de autoritatea de control respectivă, certificat însoțit de scrisoarea de informare privind intenția de comercializare.

(4) ANMDMR efectuează eliberarea oficială a seriilor în vederea circulației pe teritoriul României a produselor imunologice și derivate din sânge sau plasmă umană de uz uman românești, din import (provenite din țări terțe) și din state membre ale UE, pentru care nu s-a efectuat eliberarea oficială a seriei în UE, din diferite motive. Pentru aceste cazuri, deținătorul autorizației de punere pe piață depune la ANMDMR următoarele:

a) eşantioane relevante pentru seria care urmează să fie comercializată în România, pentru testarea de laborator;

b) rezumatul protocolului seriei;

c) copie a certificatului de conformitate emis de producător;

d) scrisoarea de informare privind intenția de comercializare.

ACTE ALE AUTORITĂȚII DE SUPRAVEGHERE FINANCIARĂ

AUTORITATEA DE SUPRAVEGHERE FINANCIARĂ

DECIZIE

privind sancționarea cu retragerea autorizației de funcționare a companiei de brokeraj AUTOSINCRON BROKER DE ASIGURARE — S.R.L., precum și radierea acesteia din secțiunea I și trecerea în secțiunea II din Registrul intermediarilor principali

Autoritatea de Supraveghere Financiară, cu sediul în municipiul București, Splaiul Independenței nr. 15, sectorul 5, cod de înregistrare fiscală 31588130, cu respectarea prevederilor art. 13 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 113/2013, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul prevederilor art. 2 alin. (1) lit. b), art. 3 alin. (1) lit. c) și d) și ale art. 6 alin. (1) și (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 113/2013, cu modificările și completările ulterioare,

în baza prevederilor art. 4 alin. (3), (4) și (38), coroborate cu ale art. 28 alin. (1) lit. a) și f) și alin. (3) lit. b) din Legea nr. 236/2018 privind distribuția de asigurări, cu completările ulterioare,

conform prevederilor art. 27 alin. (1) din Norma Autorității de Supraveghere Financiară nr. 19/2018 privind distribuția de asigurări, cu modificările ulterioare,

potrivit prevederilor art. 32 din Regulamentul Autorității de Supraveghere Financiară nr. 4/2021 privind activitatea de control desfășurată de către Autoritatea de Supraveghere Financiară,

ca urmare a hotărârii Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară, adoptată în ședința din data de 21.04.2021, în cadrul căreia a fost analizată Nota nr. SA — DG 2.106 din 30.03.2021 de aprobare a propunerii de sancționare a companiei de brokeraj AUTOSINCRON BROKER DE ASIGURARE — S.R.L. cu retragerea autorizației de funcționare, precum și radierea acesteia din secțiunea I și trecerea în secțiunea II din Registrul intermediarilor principali, cu sediul social în comuna Feleacu nr. 196 B, județul Cluj, cod unic de înregistrare 19020025, înregistrată la Oficiul Național al Registrului Comerțului cu nr. J12/3058/15.09.2006, înscrisă în Registrul brokerilor de asigurare și/sau de reasigurare cu numărul RBK-364/9.10.2006, reprezentată de domnul Virgil Neagoș, în calitate de administrator,

a constatat următoarele:

Prin Decizia Autorității de Supraveghere Financiară nr. 210/2018 privind aprobarea, la cerere, a suspendării activității Societății AUTOSINCRON BROKER DE ASIGURARE — S.R.L., publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 175 din 23 februarie 2018, a fost aprobată suspendarea activității companiei de brokeraj AUTOSINCRON BROKER DE ASIGURARE — S.R.L. pe o perioadă de 3 ani.

Ca urmare a expirării duratei de suspendare a activității companiei de brokeraj AUTOSINCRON BROKER DE ASIGURARE — S.R.L., aprobată de Autoritatea de Supraveghere Financiară prin Decizia nr. 210/2018, mai sus menționată, serviciul de specialitate a întocmit și transmis către aceasta Raportul de control permanent nr. SA-DG 1.651 din 17.03.2021.

Raportul de control permanent a fost întocmit având în vedere că, potrivit evidențelor Oficiului Național al Registrului Comerțului, respectiv Raportului furnizare informații nr. 04048 din 11.02.2021, în data de 2.12.2020 au fost efectuate înregistrări fără aprobarea Autorității de Supraveghere Financiară, după cum urmează:

— a fost schimbată denumirea societății din AUTOSINCRON BROKER DE ASIGURARE — S.R.L. în LADPRIAN — S.R.L. și a fost schimbat domeniul de activitate principal din cod CAEN 6622 — Activități ale agenților și brokerilor de asigurări în cod CAEN 6820 — Închirierea și subînchirierea bunurilor imobiliare proprii sau închiriate;

— nu au fost respectate prevederile art. 2 alin. (2) și (3) din Decizia Autorității de Supraveghere Financiară nr. 210/2018, potrivit căreia: „(2) Cu cel puțin 30 de zile înainte de expirarea duratei de suspendare, Societatea este obligată să comunice Autorității de Supraveghere Financiară fie reluarea activității de asigurare, fie încetarea activității de broker de asigurare.

(3) Reluarea activității Societății se va dispune prin decizie motivată a Autorității de Supraveghere Financiară”.

Motivele invocate de compania de brokeraj au fost respinse ca fiind nejustificate.

Prin modificarea documentelor sau a condițiilor în baza cărora a fost acordată autorizația de funcționare a companiei de brokeraj, respectiv schimbarea la Oficiul Național al Registrului Comerțului a denumirii societății din AUTOSINCRON BROKER DE ASIGURARE — S.R.L. în LADPRIAN — S.R.L., precum și schimbarea domeniului de activitate principal din cod CAEN 6622 — Activități ale agenților și brokerilor de asigurări în cod CAEN 6820 — Închirierea și subînchirierea bunurilor imobiliare proprii sau închiriate, fără aprobarea Autorității de Supraveghere Financiară, au fost încălcate prevederile art. 27 alin. (1) din Norma Autorității de Supraveghere Financiară nr. 19/2018 privind distribuția de asigurări, cu modificările ulterioare.

Fapta mai sus-menționată reprezintă contravenție conform prevederilor art. 28 alin. (1) lit. a) și f) din Legea nr. 236/2018 privind distribuția de asigurări, cu completările ulterioare, și se sancționează cu retragerea autorizației de funcționare a companiei de brokeraj AUTOSINCRON BROKER DE ASIGURARE — S.R.L., conform prevederilor art. 28 alin. (3) lit. b) din Legea nr. 236/2018 privind distribuția de asigurări, cu completările ulterioare.

Prin nerespectarea de către compania de brokeraj a obligației de a transmite la Autoritatea de Supraveghere Financiară, cu 30 de zile înainte de expirarea duratei de suspendare, a solicitării de reluare a activității sau de încetare a activității ca broker de asigurare, au fost încălcate prevederile art. 2 alin. (2) din Decizia Autorității de Supraveghere Financiară nr. 210/2018.

Fapta mai sus-menționată constituie contravenție conform prevederilor art. 28 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 236/2018 privind distribuția de asigurări, cu completările ulterioare, și se sancționează cu retragerea autorizației de funcționare a companiei de brokeraj AUTOSINCRON BROKER DE ASIGURARE — S.R.L., conform prevederilor art. 28 alin. (3) lit. b) din Legea nr. 236/2018 privind distribuția de asigurări, cu completările ulterioare, precum și cu radierea acesteia din secțiunea I și trecerea în secțiunea II din Registrul intermediarilor principali.

Față de motivele de fapt și de drept arătate, în scopul apărării drepturilor asiguraților și al promovării stabilității activității de asigurare în România,

Autoritatea de Supraveghere Financiară emite următoarea decizie:

Art. 1. — Se sancționează cu retragerea autorizației de funcționare compania de brokeraj AUTOSINCRON BROKER DE ASIGURARE — S.R.L., cu sediul social în comuna Feleacu nr. 196 B, județul Cluj, cod unic de înregistrare 19020025, înregistrată la Oficiul Național al Registrului Comerțului cu nr. J12/3058/15.09.2006, înscrisă în Registrul brokerilor de asigurare și/sau de reasigurare cu numărul RBK-364/9.10.2006, reprezentată de domnul Virgil Neagoș, în calitate de administrator, precum și radierea acesteia din secțiunea I și trecerea în secțiunea II din Registrul intermediarilor principali.

Art. 2. — (1) Împotriva prezentei decizii, compania de brokeraj AUTOSINCRON BROKER DE ASIGURARE — S.R.L.

poate formula contestație la Curtea de Apel București în termen de 30 de zile de la data comunicării deciziei, conform art. 31 alin. (2) din Legea nr. 236/2018 privind distribuția de asigurări, cu completările ulterioare.

(2) Contestația adresată Curții de Apel București, Secția contencios administrativ și fiscal, nu suspendă, pe timpul soluționării acestora, măsurile dispuse de Autoritatea de Supraveghere Financiară, conform art. 31 alin. (3) din Legea nr. 236/2018 privind distribuția de asigurări, cu completările ulterioare.

Art. 3. — Prezenta decizie se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, și produce efecte începând cu data publicării.

Președintele Autorității de Supraveghere Financiară,

Nicu Marcu

București, 5 mai 2021.

Nr. 582.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro

Adresa Biroului pentru relații cu publicul este:
Str. Parcului nr. 65, intrarea A, sectorul 1, București; 012329.
Tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72,
e-mail: pierderiacte@ramo.ro, concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro

